

PODSETNIK ZA RAD PROGRAMA CSYSTEMS™

© COBA Systems Software

Slobodan Stanojević Cobra

The logo for COBA Systems, featuring the text "COBA Systems" in a red, handwritten-style font. The word "COBA" is in all caps and "Systems" is in title case. The text is set against a light gray rectangular background.

SADRŽAJ

Part I	COBA Systems Programi	3
Part II	PODSETNIK ZA HELP UPUTSTVA ZA RAD	5
Part III	PODSETNIK ZA OTVARANJE NOVE FIRME I GODINE	10
Part IV	PODSETNIK ZA OSNOVNO PODEŠAVANJE PROGRAMA	31
Part V	PODSETNIK ZA POSEBNO PODEŠAVANJE PROGRAMA	41

1 COBA Systems Programi

Projekat	BAST Open Source Project 31.08.2011
Oblast	KNJIGOVODSTVO I POSLOVANJE
Programski paket	PROGRAMSKI PAKETI CSYSTEMS™ PODSETNIK ZA RAD SA PROGRAMOM http://www.cobasystems.com/program_agencije.htm http://www.cobasystems.com/program_firma.htm http://www.cobasystems.com/download.html
Instalacija u računar	Automatska preko Setup programa, ne upisuje ništa u Windows registry bazu
Deinstalacija iz računara	Automatska preko Setup programa, ili ručno brisanjem foldera C:\CSYSTEMS
Baza podataka	Besplatna ISAM Xbase DBF/NTX/CDX/DBT xBase is the generic term for all programming languages that derive from the original dBASE (Ashton-Tate) programming language and database formats.
Server baze podataka	Sybase ADS Advantage Database Server 9.1/10 http://www.sybase.com/products/databasemanagement/advantagedatabaseserver
Server baze podataka	Sybase ALS Advantage Local Server 9.1/10 do 5 klijenata
Programeri	Slobodan Stanojević, dipl.ing. Ovlašćeni računovođa http://www.cobasystems.com Dragan Blagojević, dipl.ing. elektronike http://www.dragan-blagojevic.net
Konsultanti	Miloje Banković, dipl.ecc. Ovlašćeni računovođa, Ovlašćeni Revizor

<http://www.bankovic-knjigovodstvo.rs>

Tomo Buha, dipl.ecc. Ovlašćeni računovođa

Implementacija

Marko Stanojević, ecc. Marketing, prodaja, održavanje, konsalting, tehnička podrška.

Company

COBA Systems
za izradu softvera Slobodan Stanojević PR
Vladimira Rolovića 9/21 34000 Kragujevac
Matični broj: 55667977, PIB: 102432867

Kontakt:

064/2185522

034/345942

019/542070

cobasystems@gmail.com

www.cobasystems.com

CSYSTEMS™

Csystems™ je paket knjigovodstvenih i poslovnih programa neophodnih za kompletno poslovanje jedne firme: preduzeća, društva, zadruge, ustanove ili radnje. Jednom instancom programa može se voditi knjigovodstvo za 99 različitih firmi pa je u tom delu specijalizovan za rad u agencijama za knjigovodstvo. Radi ili kao samostalna (Standalone) aplikacija u lokalnom ili umreženom računaru, ili kao serverska (Klijent-Server) aplikacija u više umreženih računara a preko ADS (Advantage Database Server) servera. Programi (aplikacije) su urađeni od strane firme COBA Systems od 1990 do 2011 godine u programskom jeziku Alaska Xbase+ + za Windows, uz upotrebu besplatnog Xbase DBF-NTX databse engine-a i ADS servera, i od tada su u upotrebi kod firmi korisnika i klijenata ovog programa.

BAST

Business Account Software Tecnology - je softverska tehnologija izrade programa za knjigovodstvo razvijena u firmi COBA Systems od 1985 do 2010 i primenjena u poslovnim i knjigovodstvenim programima iz programskog paketa CSYSTEMS™

OpenSource

BAST Open Source Project - je Projekat na izradi besplatnog knjigovodstvenog softvera za propise Srbije Crne Gore i BiH po tehnologiji BAST, pokrenut od strane firme COBA Systems a aktivan je od 01.01.2010 godine. Svi programi ili delovi programa urađeni u okviru Open Source Projekta, dati su na ovom sajtu za besplatno preuzimanje svakome ko želi da u projektu učestvuje i dalje razvija i koristi ovaj softver

2   **PODSETNIK ZA HELP UPUTSTVA ZA RAD**

PODSETNIK ZA HELP UPUTSTVA ZA RAD SA PROGRAMOM

1. ŠTA VAM JE OD HELP DOKUMENTACIJE ISPORUČENO UZ PROGRAM

2. PREUZIMANJE DOKUMENTACIJE PROGRAMA

3. ŠTA TREBA ODMAH NA POČETKU RADA SA PROGRAMOM PROČITATI

1. ŠTA VAM JE OD HELP DOKUMENTACIJE ISPORUČENO UZ PROGRAM

VAŽNO UPUTSTVO

UZ KNJIGOVODSTVENI PROGRAMSKI PAKET ILI PROGRAM (APLIKACIJU), A ZBOG VELIČINE PAKETA PROGRAMA, NE ISPORUČUJE SE DOKUMENTACIJA KOJA SADRŽI UPUTSTVA I PRIRUČNIKE ZA RAD SA PROGRAMOM, A KOJA JE VEĆA OD SAMOG PAKETA PROGRAMA. OVA DOKUMENTACIJA SPAKOVANA JE U POSEBAN PAKET, U FAJL SA NAZIVOM:

CSYSTEMS_help.exe

KOJI JE POSTAVLJEN NA SAJT:

http://www.cobasystems.com/19_CSYSTEMS_help/CSYSTEMS_help.exe

SA KOGA SE MOŽE BESPLATNO PREUZETI. POSLE PREUZIMANJA STARTUJTE SAMOINSTALACIONI PROGRAMSKI PAKET

CSYSTEMS_help.exe

I ON ĆE INSTALIRATI SVE **E-BOOK DIGITALNE KNJIGE** UPUTSTAVA ZA RAD SA PROGRAMIMA IZ PROGRAMSKOG PAKETA CSYSTEMS™ I ZA RAD SA SAMIM PROGRAMSKIM PAKETOM LOKALNO ILI POD MREŽOM U KLIJENT-SERVER SISTEMU, ZA RAD POD WINDOWSOM XP I WINDOWSOM 7.

2. PREUZIMANJE DOKUMENTACIJE PROGRAMA

Dokumentacija programa CSYSTEMS™: Help uputstva, Manuel - Priručnici i Uputstva za rad sa programom, formirana je kao posebna digitalna knjiga (e-Book) za svaki knjigovodstveni program-referat. Pošto knjigovodstvenih programa-referata i ostalih programa ima oko 100, postoji i oko 100 e-Book knjiga. Sve ove e-Book knjige spakovane su u jedan poseban samoraspakujući **Instalacioni EXE paket: CSYSTEMS_help.exe** koji se može preuzeti sa web sajta: www.cobasystems.com/19_CSYSTEMS_help/CSYSTEMS_help.exe
Kopirajte ovaj Instalacioni EXE paket u vaš računar i startujte ga. On će instalirati kompletnu Dokumentaciju svih programskih paketa u folder **C:\CSYSTEMS\HLP** gde će je vaš programski paket, vaša aplikacija, naći i koristiti.

CSYSTEMS_help.exe
Application

Paket sa Help Uputstvima za programe iz svih paketa: iz punog programskog paketa i iz specijalizovanih programskih paketa. Ovaj paket sadrži po jednu elektronsku knjigu E-book kao Help-uputstvo za svaki knjigovodstveni program referat, koji se nalazi u programskim paketima. (preuzima se sa interneta uz programski paket i startuje se samostalno)

obavezno_procitaj.exe
Application
Help & Manual eBook Viewer

Help uputstvo

koje treba **kao prvo** pročitati pre početka bilo kakvog rada sa programima CSYSTEMS (preuzima se sa interneta uz programski paket i startuje se samostalno)

prva_instalacija.exe
Application
Help & Manual eBook Viewer

Help uputstvo

koje treba **kao drugo** pročitati pre početka bilo kakvog rada sa programima CSYSTEMS (preuzima se sa interneta uz programski paket i startuje se samostalno)

Opisuje način registrovanja i licenciranja programskog paketa

podsetnik_za_rad.exe
Application
Help & Manual eBook Viewer

Help uputstvo

koje treba **kao treće** pročitati pre početka bilo kakvog rada sa programima CSYSTEMS (startuje se iz instalirane aplikacije - iz programskog paketa)(preuzima se sa interneta uz programski paket i startuje se samostalno)

Opisuje način registrovanja i licenciranja programskog paketa.

Takođe, jako važno je sledeće: Kada sa CD diska ili Interneta preuzmete vaš knjigovodstveni Programski paket, odnosno **Instalacioni EXE paket** za instalaciju vašeg programskog paketa, morate sa CD diska ili Interneta preuzeti i Dokumentaciju, odnosno Instalacioni EXE paket

CSYSTEMS_help.exe,

kao i tri posebne **e-Book** knjige:

obavezno_procitaj.exe

prva_instalacija.exe

podsetnik_za_rad.exe

Ove tri e-Book knjige treba pročitati (nisu velike) jer daju precizne podatke u slikama o tome kako da prvi put instalirate, startujete i registrujete vaš knjigovodstveni Programski paket, i kako da započnete rad sa njime.

---

3. ŠTA TREBA ODMAH NA POČETKU RADA SA PROGRAMOM PROČITATI

R. Br.	Naziv fajla e-Book knjige sa Help Uputstvima	Oznaka prioriteta
0	CSYSTEMS_Help.exe (Paket knjiga) CSYSTEMS_help.exe Application	PREUZIMA SE SA INTERNETA Ovo je INSTALACIONI PAKET koji sadrži i automatski instalira u vaš računar sve e-Book knjige - Help uputstava za rad sa programskim paketima i programima koji se nalaze u programskim paketima.
1	 GLAVNI_Help.exe	Povezuje sve e-Book knjige u jedan spisak-meni iz koga se može pristupiti svakoj pojedinoj e-Book knjizi. Ne morate koristiti Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu.
2	 OPROGRAMU_Help.exe	Osnovni koncept programa. Ne morate uopšte čitati Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
3	 CSYSTEMS_Help.exe	Prospekt programa. Ne morate uopšte čitati. Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
4	 obavezno_procitaj.exe	Preuzima se sa interneta MORATE PROČITATI Nalazi se i u folderu CSYSTEMS REGISTROVANJE svakog instaliranog programskog paketa
5	 prva_instalacija.exe	Preuzima se sa interneta. Instalacija i registrovanje programa MORATE PROČITATI. Nalazi se i u folderu CSYSTEMS REGISTROVANJE svakog instaliranog programskog paketa
6	 podsetnik_za_rad.exe	Preuzima se sa interneta MORATE PROČITATI Nalazi se i u folderu CSYSTEMS REGISTROVANJE svakog instaliranog programskog paketa
7	 WINDOWS_Help.exe	Podešavanje Windowsa XP i Windowsa 7 za rad sa programom Ne morate čitati ako nećete raditi u mreži. Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
8	 CSYSTEMS_NET_Help.exe	Podešavanje Windowsa za ADS rad sa programom u mreži Ne morate čitati ako nećete raditi u mreži sa ADS serverom Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
9	 ADSCFG_Help.exe	Konfigurisanje i podešavanje programa za rad sa ADS serverom Ne morate čitati ako nećete raditi u mreži sa ADS

		serverom Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
1 0	 CSYSTEMS_Setup_Help.exe	Setup programa za rad i prvi koraci u radu sa programom MORATE PROČITATI Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
1 1	 FIRMA_Help.exe	Otvaranje i dodavanje novih firmi i novih poslovnih godina MORATE PROČITATI Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
1 2	 SPISAKFIRMI_Help.exe	Rad sa spiskom firmi klijenata agencije za knjigovodstvo MORATE PROČITATI Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
1 3	 OBJEKTI_Help.exe	Otvaranje i dodavanje novih objekata izabranoj firmi MORATE PROČITATI Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu
1 4	 ARTIKLI_Help.exe	Otvaranje i dodavanje novih artikala izabranom objektu firme MORATE PROČITATI Nalazi se u CSYSTEMS_Help.exe paketu

3 PODSETNIK ZA OTVARANJE NOVE FIRME I GODINE

COBA Systems

PODSETNIK ZA OTVARANJE NOVE FIRME I GODINE

1. PUN PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA KNJIGOVODSTVO JEDNE FIRME

2. PUN PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA KNJIGOVODSTVO VIŠE FIRMI

3. SPECIJALIZOVANI PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA KNJIGOVODSTVO JEDNE FIRME

1. PUN PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA KNJIGOVODSTVO JEDNE FIRME

Dodajte novu firmu i poslovnu godinu na spisak firmi

Kod Knjigovodstvenog Punog Programskog Paketa CSYSTEMS™ za knjigovodstvo više firmi preko knjigovodstvene agencije, korisnik programa sam dodaje u program nove firme klijente programa ili briše (uklanja) iz programa postojeće firme klijente. Posle instalacije Punog Programskog Paketa u programu je inicijalno otvorena nulta firma ili demo firma ili firma za probni rad programa čiji je redni broj 01 a poslovna godina 2001 (slika 1). Ova firma obično sadrži demo bazu podataka - sa već upisanim podacima, kako bi korisnik mogao da, brzo bez gubljenja vremena na unos podataka, sagleda osnovni način rada programa i rezultat tog rada na postojećim podacima.

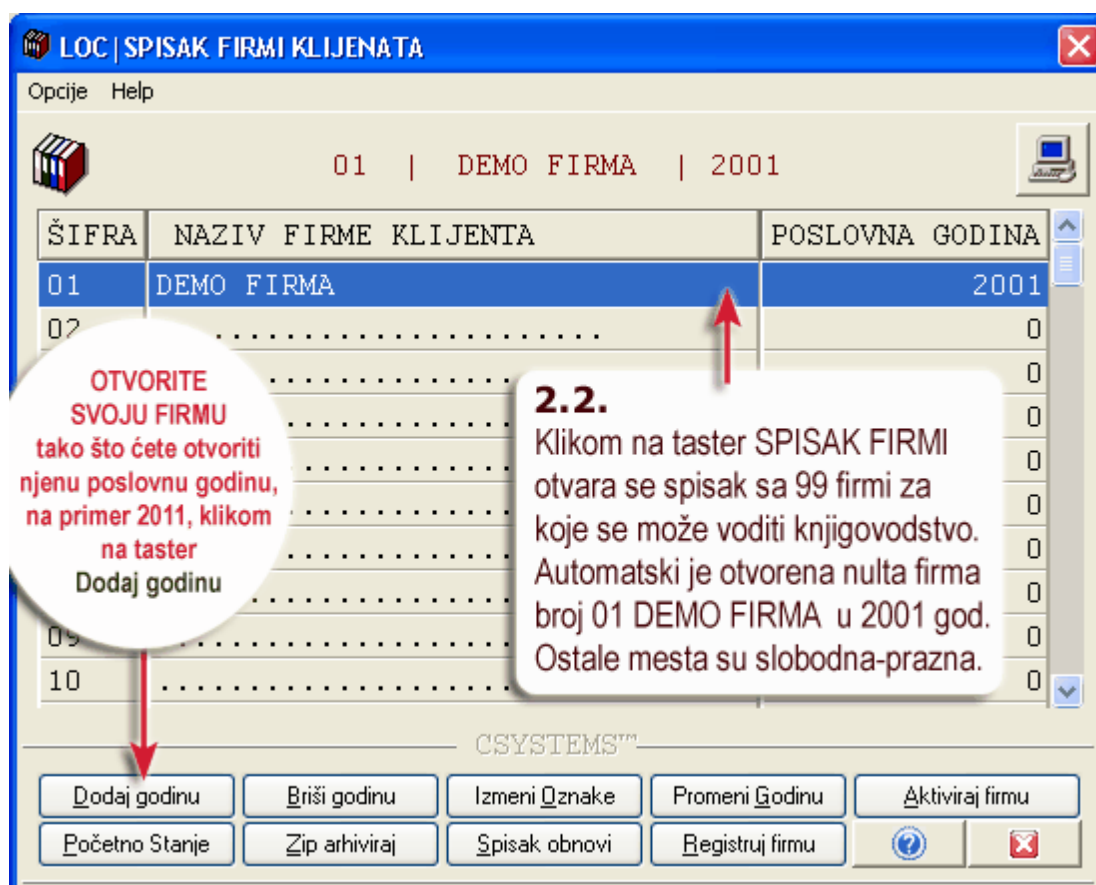
Spisak firmi (slika 2) sadrži 99 firmi odnosno 99 slobodnih brojeva za 99 firmi i vi ne možete dodati na taj spisak ni jedan broj više. Dakle, dodavanje nove firme u spisak firmi u stvari je izbor jednog od slobodnih brojeva za firmu, a zatim dodavanje uz taj broj poslovne godine firme, bilo koje od 2001 do 2099, i dodavanje uz taj broj naziva firme.

Kasnije (sledećih godina) uz tu istu firmu samo se dodaju nove poslovne godine, a naziv firme se ne menja. Ne sme se na isti broj firme u jednoj poslovnoj godini dodati naziv jedne firme a u drugoj poslovnoj godini dodati naziv druge firme - odnosno ne sme se na istom broju firme voditi knjigovodstvo za dve ili više različitih firmi. Ovo neće napraviti nikakvu drugu štetu osim što nećete moći da pronađete knjigovodstvo starih firmi, i nećete dobiti ispravne rezultate u programima koji obrađuju podatke firme iz više poslovnih godina firme.

Korisnik programa dodaje novu firmu u program na spisak firmi iz samog spiska firmi, a kako je prikazano na slikama 1,2,3,4,5,6

slika 1 Glavni meni Punog Programskog Paketa CSYSTEMS™

slika 3 Za izabrani redni broj firme 01 otvara se nova poslovna godina 2011

slika 4

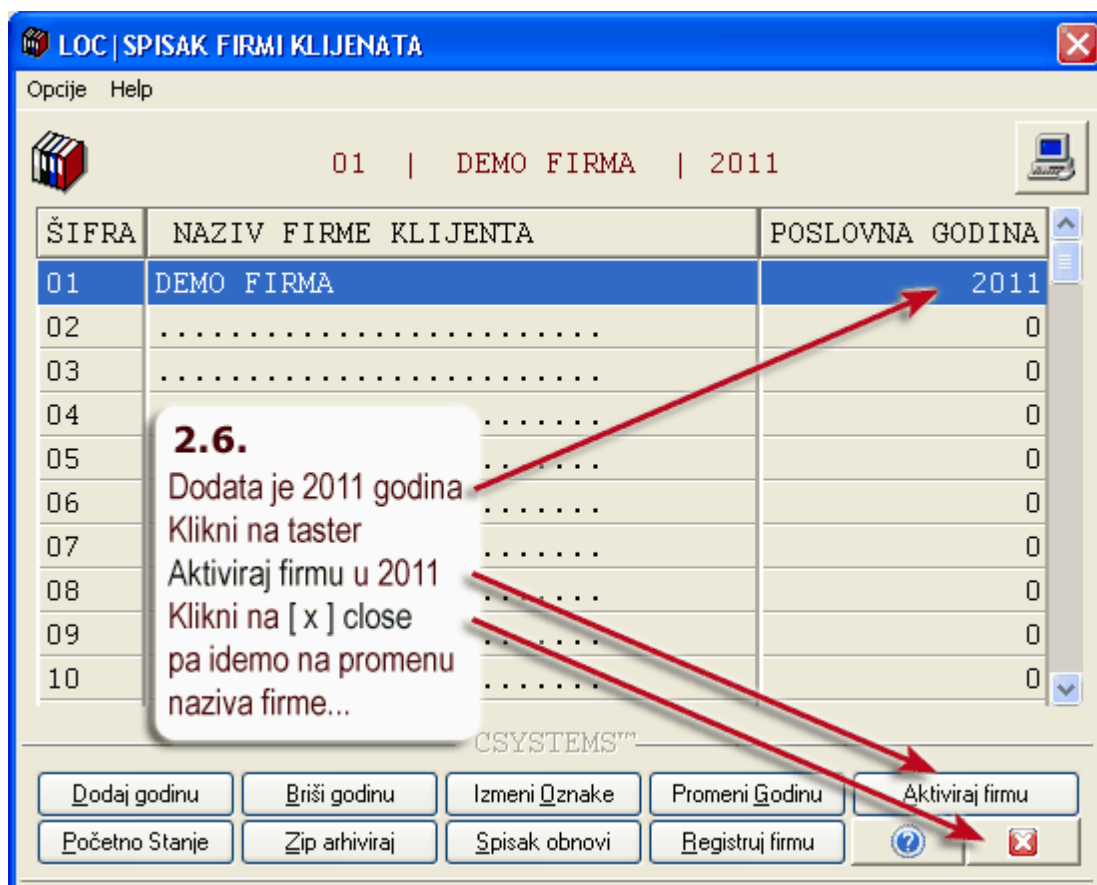

slika 5

slika 6 Izabrani redni broj firme dobio je poslovnu godinu 2011

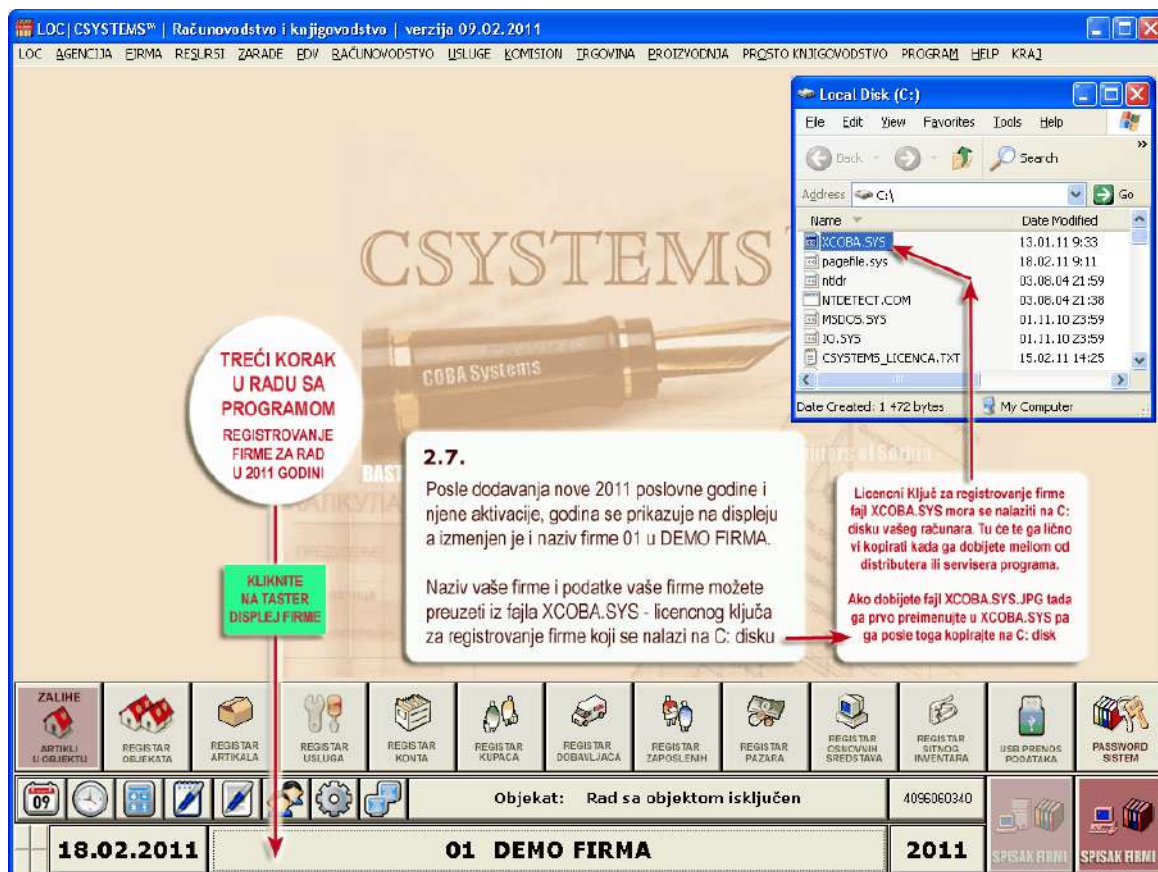

Dodajte novoj firmi i poslovnoj godini naziv i ostale podatke preko licencnog ključa B

Otvorena je nova poslovna godina 2011 za postojeću firmu 01 sa nazivom DEMO FIRMA. Na opisani način može se izabrati bilo koji broj od 01 do 99 na spisku firmi klijenata i za taj izabrani broj (za tu firmu) može se dodati bilo koja poslovna godina od 2001 do 2099. Na kraju posla imamo broj firme na spisku, imamo poslovnu godinu te firme ali nemamo naziv firme. Naziv firme se posebno dodaje svakom rednom broju firme tako što se preuzima iz Licencnog ključa za registrovanje firme koji se dobija od isporučioča programa. Registrovanjem firme i njene izabrane poslovne godine, firma automatski dobija naziv i ostale podatke - ličnu kartu firme. Registrovanje firme i njene izabrane poslovne godine putem Licencnog ključa prikazano je na slikama 7,8,9,10,11,12,13,14,15

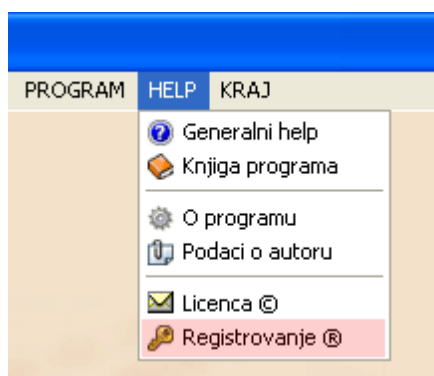
slika 7 Na disku C: morate imati Licencni ključ B odnosno fajl: XCOBA.SYS da bi započeli postupak registrovanja firme 01 i njene poslovne godine 2011

Klik na taster za displej naziva firme otvara karticu OZNAKE FIRME KLIJENTA (slika 8) preko koje se vrši registrovanje programa za rad

Alternativa je klik na meni **Help -> Registrovanje** (slika 7a) čime se takođe otvara kartica OZNAKE FIRME KLIJENTA (slika 8)

slika 7a

slika 8

The screenshot shows a software window titled "OZNAKE FIRME KLIJENTA" with a blue border and a close button in the top right corner. The window has four tabs: "Oznake", "Lokacija", "Godina", and "Licenca". The "Oznake" tab is currently selected. Below the tabs, there are several input fields with labels: "Naziv firme" (containing "DEMO FIRMA"), "Vlasnik", "Adresa sedišta", "Pošta i Mesto" (containing "www.COBASystems.com"), and "Telefoni" (containing "COBASystems@gmail.com"). At the bottom, there are two buttons labeled "vo" and "Kraj". A red arrow points from a text box to the "Licenca" tab.

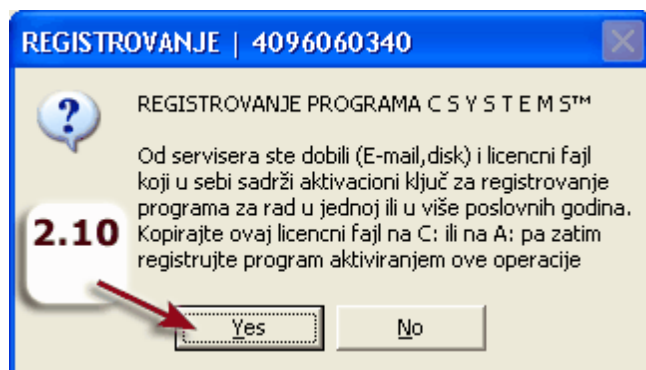
2.8.

Klikom na taster za displej
firme otvara se kartica koja
sadrži oznake firme klijenta
za koju se ovim programom
vodi knjigovodstvo.
Kliknite na tab: Licenca

slika 9

slika 10

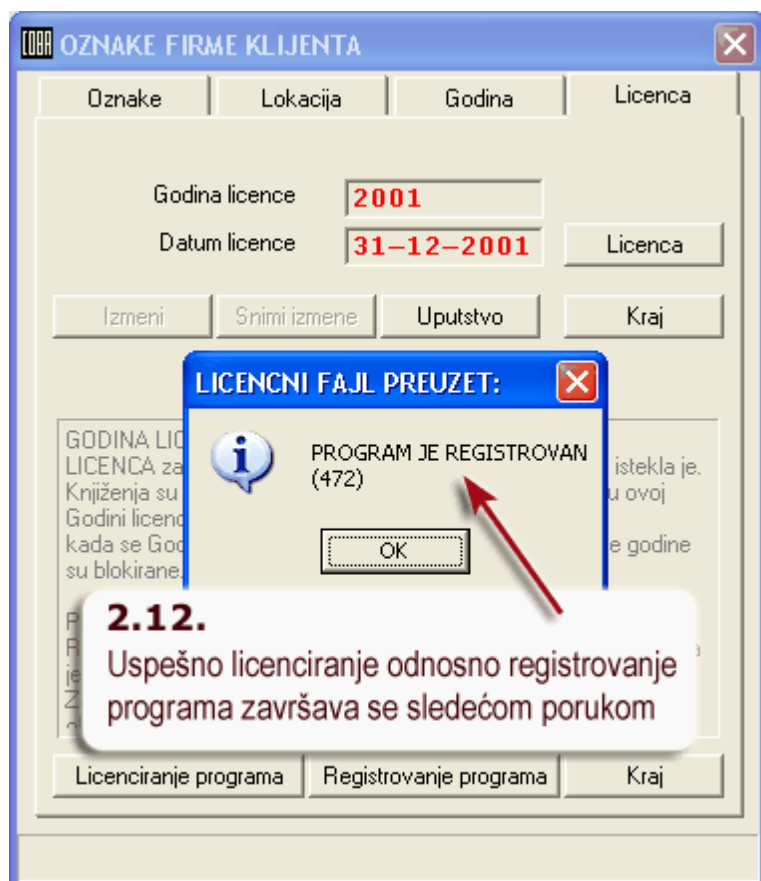

slika 11

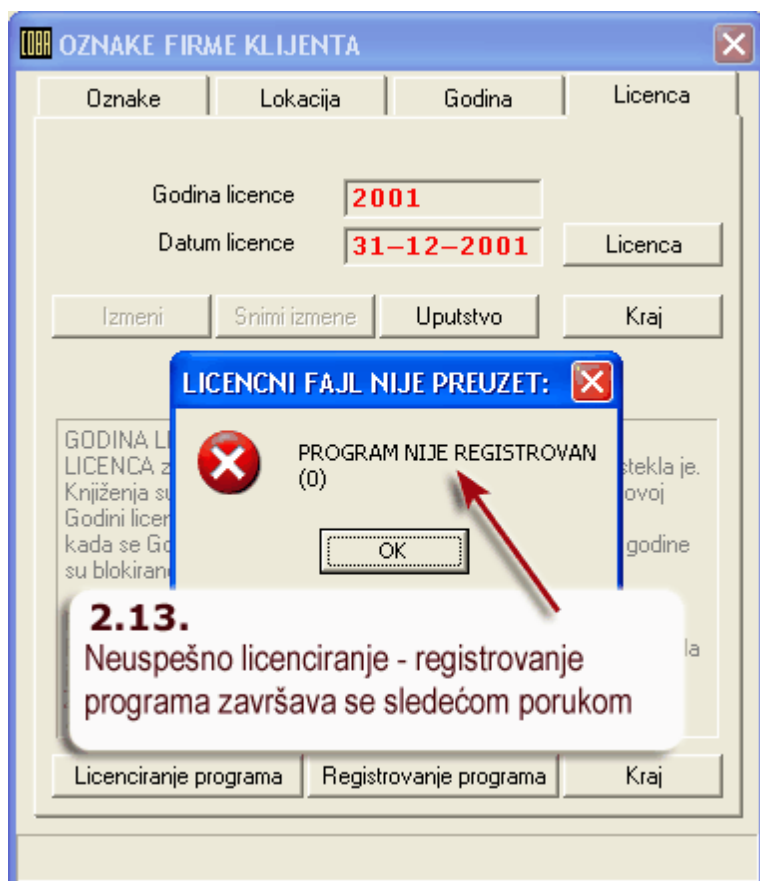

U novoj verziji programa ne zahteva se upis drajva C,D,E jer se podrazumeva da Licencni ključ XCOBA.SYS može biti samo na dva mesta na disku C: ili na internetu. Ako ga program nađe na internetu on ga automatski sa download preuzima i postavlja na disk C:

slika 12

slika 13

slika 14

The screenshot shows a software window titled "COBA OZNAKE FIRME KLIJENTA". It has a tabbed interface with tabs for "Oznake", "Lokacija", "Godina", and "Licenca". The "Licenca" tab is active. Inside this tab, there are two input fields: "Godina licence" with the value "2011" and "Datum licence" with the value "31-12-2011". To the right of these fields is a button labeled "Licenca". Below the input fields are four buttons: "Izmeni", "Snimi izmenu", "Uputstvo", and "Kraj". A red arrow points from the "Snimi izmenu" button to a white message box. The message box contains the text: "2.14. Uspešno licenciranje odnosno registrovanje programa daje datum licence 31.12.2011, odnosno onaj koji ste dobili po ugovoru i po uplati a to može biti bilo koja godina sve do 31.12.2099". At the bottom of the window, there are three buttons: "Licenciranje programa", "Registrovanje programa", and "Kraj".

2.14.

Uspešno licenciranje odnosno registrovanje programa daje datum licence 31.12.2011, odnosno onaj koji ste dobili po ugovoru i po uplati a to može biti bilo koja godina sve do 31.12.2099

slika 15

OZNAKE FIRME KLIJENTA

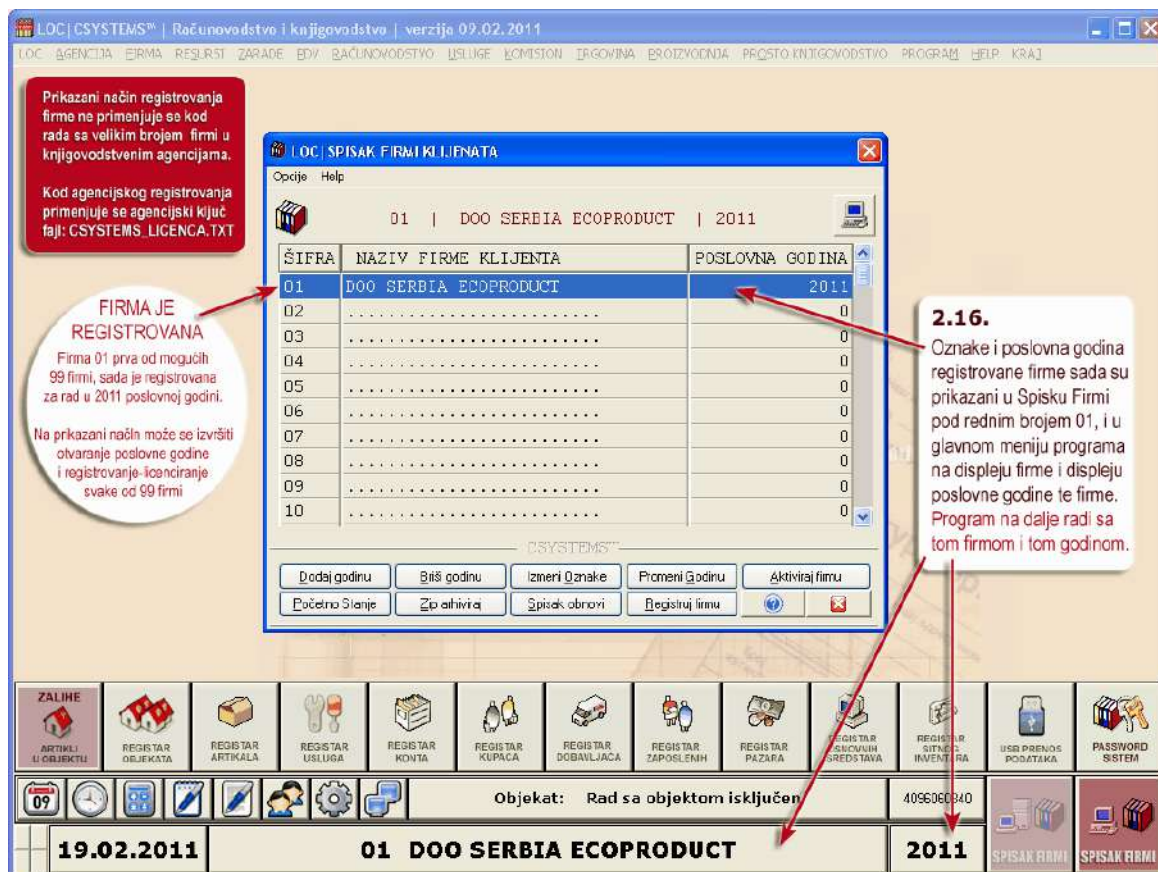

Oznake	Lokacija	Godina	Licenca
Naziv firme	DOO SERBIA ECOPRODUCT		
Vlasnik	Mihjlović R. i Jović M.		
Adresa sedišta	Dimitrija Katića 8/6		
Pošta i Mesto	35210 SVILAJNAC		
Telefoni	064/234-234		
E-mail	serbiaecopro@gmail.com		
Tekući račun	160-123456789-345		
PIB	106811716		
Matični broj	61190226		
Registarski broj			
Šifra delatnosti	1234		

2.15.

Licenciranje - registrovanje programa daje oznake firme, koje program koristi za prikaz na štampanim dokumentima (fakture, izveštaji, ostala dokumenta)

Oznake Firme Klijenta ili **Lična karta firme** (slika 15) upisana je u Licencni ključ B fajl XCOBA.SYS koga korisnik dobija od isporučiooca programa i korisnik ne može menjati ove podatke.

slika 16.

2. PUN PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA KNJIGOVODSTVO VIŠE FIRMI

Dodajte novoj firmi i poslovnoj godini naziv i ostale podatke preko Licencnog ključa A za knjigovodstvene agencije

Kod agencija za vođenje knjigovodstva koje vode knjigovodstvo za veliki broj firmi klijenata, u toku poslovne godine dolazi do prijema novih firmi klijenata za koje treba otvoriti broj, naziv i poslovnu godinu i koje treba registrovati za rad u toj godini.

Otvaranje nove firme i otvaranje nove poslovne godine te firme obavlja se istovetno kako je prikazano pod naslovom **Dodajte novu firmu i poslovnu godinu na spisak firmi** na slikama 1,2,3,4,5,6

Dodavanje firmi i njenoj poslovnoj godini naziva, ostalih podataka i registrovanje te poslovne godine za rad, vrši se putem Licencnog ključa A fajla CSYSTEMS_LICENCA.TXT koji se dobija od isporučioča programa.

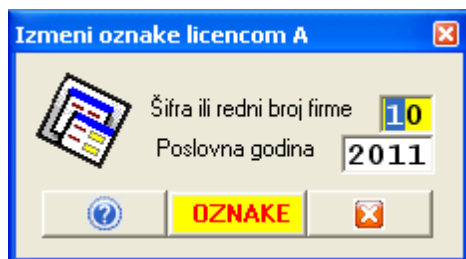
Na disku C: morate imati Licencni ključ A odnosno fajl:CSYSTEMS_LICENCA.TXT (slika 17) da bi započeli postupak registriranja bilo koje firme sa spiska firmi i njene izabrane poslovne godine

slika 17

Komandnim dugmetom **Izmeni Oznake** koje se nalazi u spisku firmi, ulazite u program za izmenu oznaka firme (slika 18) iz koga možete zadati bilo koju firmu i bilo koju njenu poslovnu godinu i izmeniti oznake te firme - godine.

slika 18

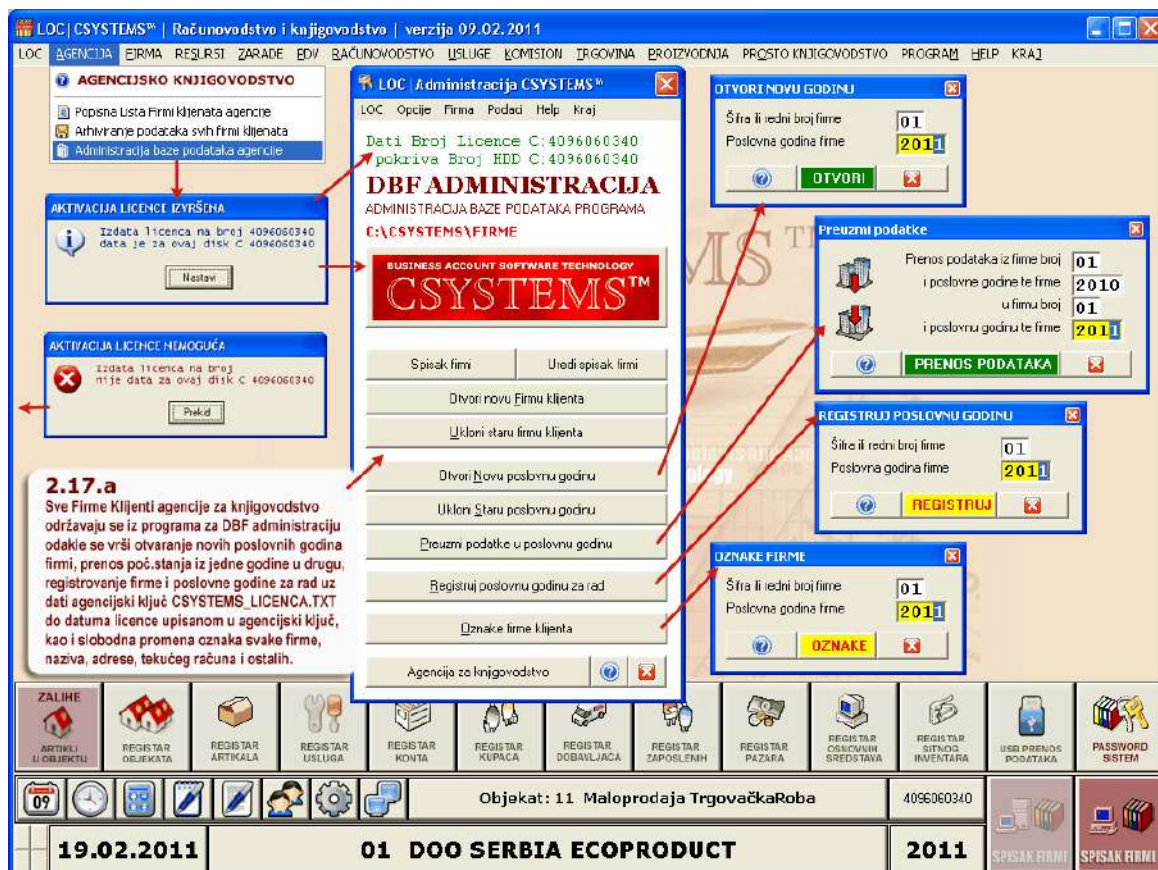

Administracija baze podataka agencije za knjigovodstvo

Posebno kod Punog Programskog Paketa za knjigovodstvo velikog broja firmi, odnosno za rad na vođenju knjigovodstva u agencijama za knjigovodstvo, ugrađen je poseban program za administraciju baze podataka svih firmi klijenata - odnosno za administraciju baze podataka agencije za knjigovodstvo (slika 19).

Ovaj program raspolaže operacijama kojima se može veoma jednostavno, brzo i efikasno vršiti otvaranje novih firmi klijenata, brisanje postojećih, dodavanje novih poslovnih godina firmama, brisanje poslovnih godina firmi, dodavanje naziva i drugih podataka firmama i registrovanje firmi odnosno poslovnih godina firme za rad. Ovaj program za administraciju baze podataka agencije za knjigovodstvo zahteva za svoj rad Licencni ključ A fajl CSYSTEMS_LICENCA.TXT

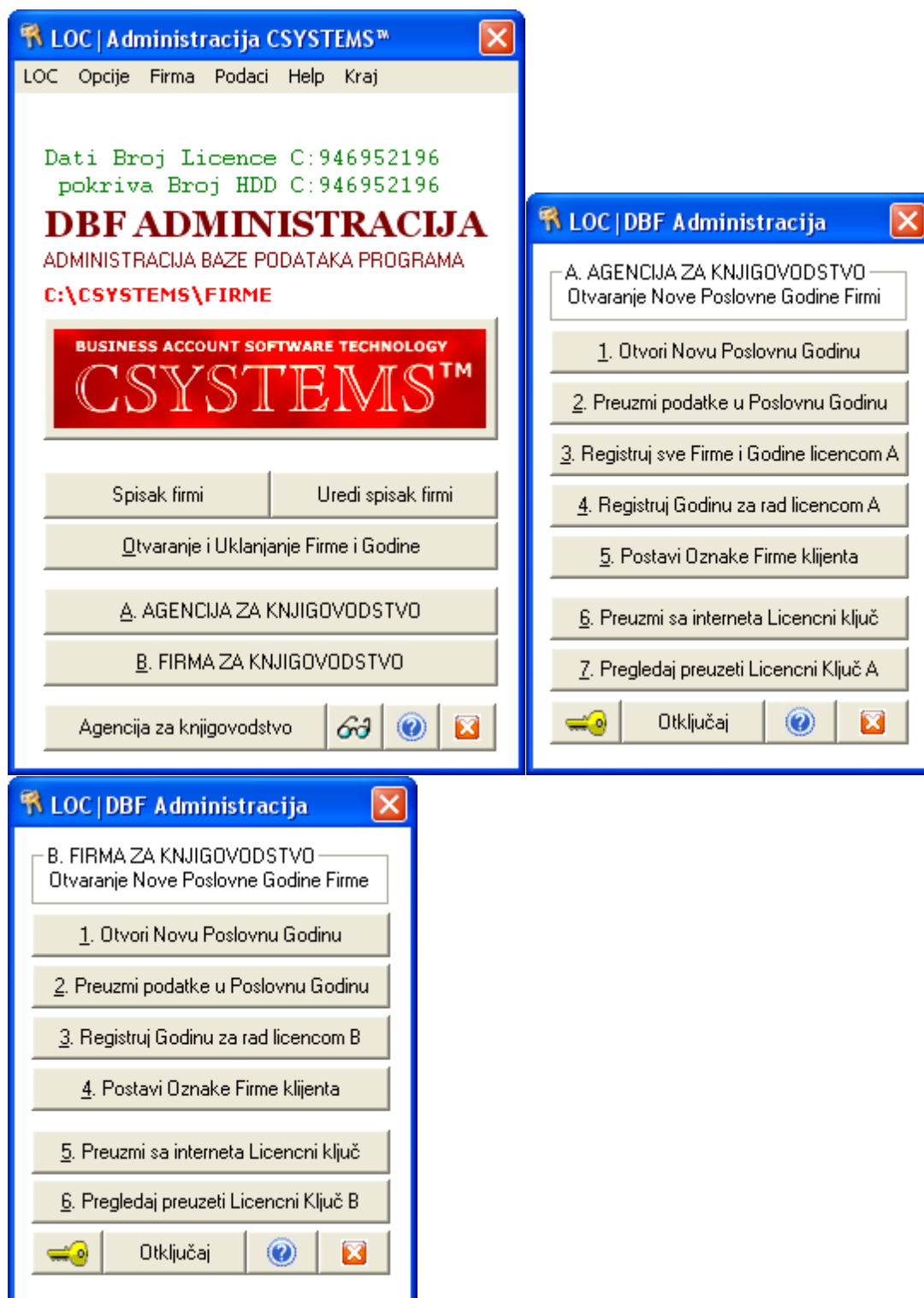
slika 19

Nova verzija programa za administraciju baze podataka iz 2012 godine (slika 20) ima dodatne operacije za preuzimanje Licencnog ključa A i Licencnog ključa B sa interneta, kao i poboljšane i uprošćene operacije za rukovanje sa bazom podataka jedne firme (kod knjigovodstva jedne firme) i bazom podataka više firmi (kod agencije za knjigovodstvo)

slika 20

3. SPECIJALIZOVANI PROGRAMSKI PAKET CSYSTEMS™ ZA

KNJIGOVODSTVO JEDNE FIRME

Dodajte firmi 01 i poslovnoj godini naziv i ostale podatke preko Licencnog ključa B XCOBA.SYS

Kod Specijalizovanih Programskih Paketa CSYSTEMS™ za vođenje knjigovodstva jedne firme, inicijalno je paket podešen za rad samo sa jednom firmom, i to sa firmom broj 01 a korisnik sam dodaje željene poslovne godine toj firmi preko mehanizma za dodavanje poslovnih godina i promenu poslovnih godina iz Spiska firme klijenata. Postojanje Spiska firme klijenata znači da i ovi paketi mogu raditi u režimu vođenja knjigovodstva za veliki broj firmi a ne samo za jednu firmu.

Ulazak u Spisak firme klijenata vrši se komandnim dugmetom **GODINA** (ukazuje na izmenu poslovne godine postojeće firme) ili iz menija **Firma -> Promena poslovne godine**. Iz spiska firme se vrši otvaranje nove poslovne godine i promena poslovne godine firme. Takođe, može se vršiti i otvaranje nove firme i otvaranje nove poslovne godine firme istovetno kako je opisano pod naslovom **Dodajte novu firmu i poslovnu godinu na spisak firme** na slikama 1,2,3,4,5,6

Registrowanje firme i poslovne godine za rad vrši se isto kao što je opisano pod naslovom **Dodajte novoj firmi i poslovnoj godini naziv i ostale podatke preko licencnog ključa B** odnosno dodavanje firme i njenoj poslovnoj godini naziva, ostalih podataka i registrowanje te poslovne godine za rad, vrši se putem Licencnog ključa B fajla XCOBA.SYS koji se dobija od isporučioca programa. Razlika je samo u tome što se ovde kartica OZNAKE FIRME KLIJENTA otvara iz menija **Help -> Registrowanje** (slika 21) a ne preko komandnog dugmeta za displej naziva firme (slika 7).

Na disku C: morate imati Licencni ključ B odnosno fajl:XCOBA.SYS (slika 21) da bi započeli postupak registrowanja firme sa spiska firme i njene izabrane poslovne godine

slika 21

2.18. Ako se umesto punog programskog paketa za knjigovodstvo CSYSTEMS registruje neki od manjih a specijalizovanih programskih paketa za poslovanje i za knjigovodstvo, tada je postupak registrovanja firme za rad u 2011 godini ili nekoj drugoj, identičan postupku opisanom od tačke 2.1. do tačke 2.16. kod registrovanja jedne firme u programskom paketu CSYSTEMS, osim što...

...se u operaciju za otvaranje nove firme i poslovne godine u Spisku Firmi ulazi preko tastera **GODINA** i uz šifru (reč: "operaciju"), a u oznake firme ulazi se iz menija **Help - Registrovanje - Licence**. Postupak rada u Spisku Firmi kod otvaranja firme i njene poslovne godine i u kartici Oznake firme, kod registrovanja firme preko **licencnog** ključa: fajla **XCOPA.SYS** detaljno je opisan u slikama od 2.1. do 2.16.

OZNACI FIRME KLIJENTA

Godina licence: 2011
Datum licence: 31-12-2011

Godina licence: 2011
Datum licence: 31-12-2011

LOC | SPISAK FIRMI KLIJENATA

ŠIFRA	NAZIV FIRME KLIJENTA	POSLOVNA GODINA
01	DOO SERBIA ECOPRODUCT	2011
02	.....	0
03	.....	0
04	.....	0
05	.....	0
06	.....	0
07	.....	0
08	.....	0
09	.....	0
10	.....	0

OVO JE IZGLED GLAVNOG PROGRAMA NEKOG OD MALIH SPECIJALIZOVANIH PROGRAMSKIH PAKETA ZA POSLOVE I ZA KNJIGOVODSTVO FIRME

4 PODSETNIK ZA OSNOVNO PODEŠAVANJE PROGRAMA

COBA Systems

PODSETNIK ZA OSNOVNO PODEŠAVANJE

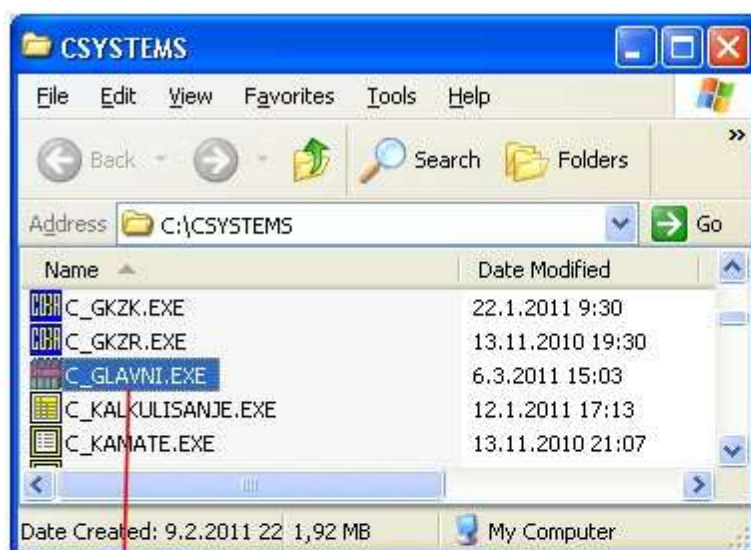
PROGRAMA

- 1. Podsetnik za startovanje programa** ³²
  - 2. Podsetnik za uključivanje YU slova programa** ³³
  - 3. Podsetnik za Registrovanje programa** ³⁴
  - 4. Podsetnik za uključivanje dvojnog ili prostog knjigovodstva** ³⁷
  - 5. Podsetnik za uključivanje password sistema programa** ³⁹
-

1. Podsetnik za startovanje programa

slika 1

UPUTSTVO BR.1

Program:
C_GLAVNI.EXE
 je glavni program
 odnosno glavni meni
 (glavni izbor rada)
 programskog paketa
 za knjigovodstvo
CSYSTEMS

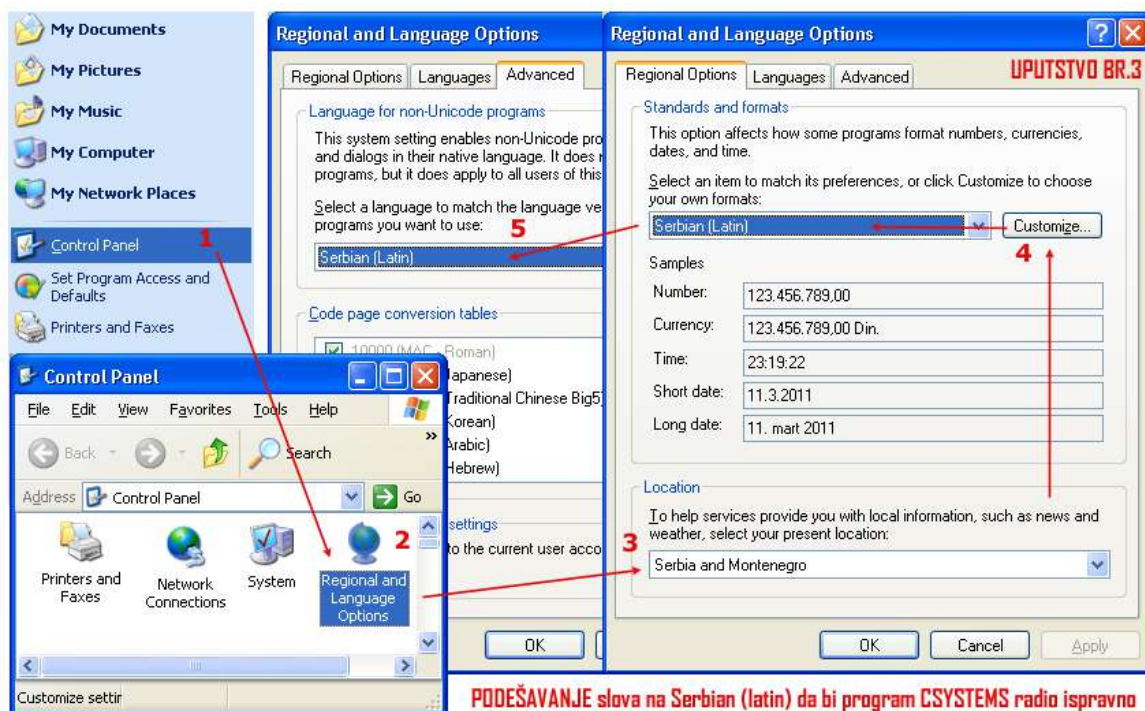
POSLE INSTALACIJE PROGRAMSKOG PAKETA CSYSTEMS
STARTOM INSTALER PROGRAMA: CSYSTEMS_knjigovodstvo.exe
NA DISKU C: FORMIRA SE FOLDER C:\CSYSTEMS
U FOLDERU CSYSTEMS NALAZI SE FAJL C_GLAVNI.EXE

Napravite ShortCut fajla C_GLAVNI.EXE i izvucite ga na desktop
vašeg racunara da dobijete ikonu:
C_GLAVNI
Klikom na ovu ikonu startuje se programski paket CSYSTEMS

2. Podsetnik za uključivanje YU slova programa

Podesite Windows (računar) da ispravno radi sa YU slovima ĐŠŽĆČ i đšžćč, kao i sa ostalim lokalnim podešavanjima, koja koriste programski paketi CSYSTEM™, inače ovi paketi neće korektno prikazivati tekstove, dokumenta i slova u interfejsu programa.

slika 2

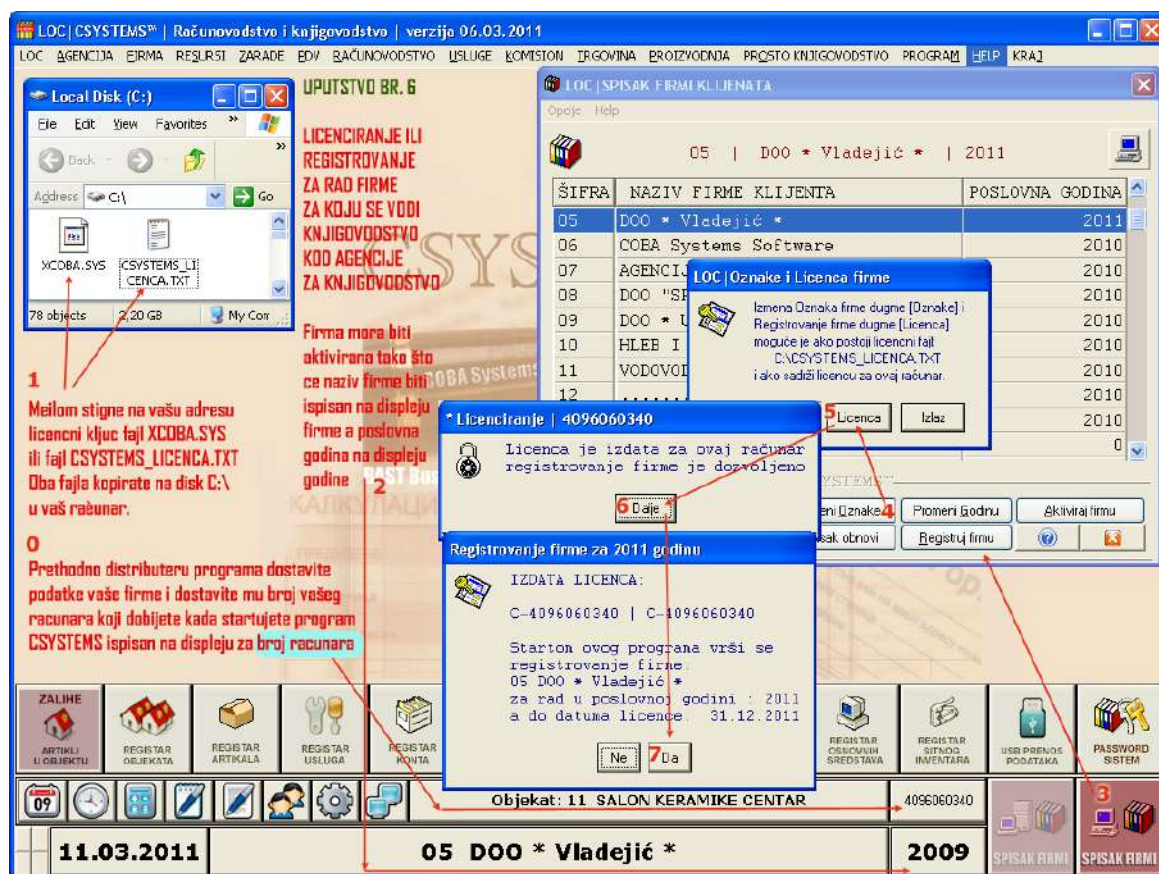
3. Podsetnik za Registrovanje programa

3.1. prikaz izgleda glavnog menija **Punog Programskog Paketa CSYSTEMS™** za knjigovodstvo **jedne firme** i prikaz operacija i redosleda izvršenja tih operacija da bi se registrovao program za rad sa jednom firmom i njenom izabranom poslovnim godinom

slika 3.1

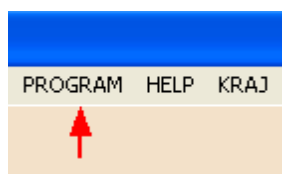

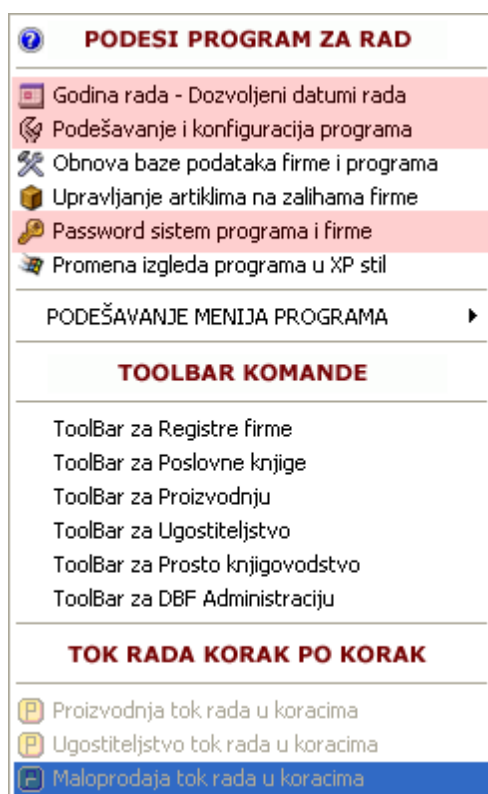
3.3. prikaz izgleda glavnog menija **Specijalizovanih Programskih Paketa CSYSTEMS™ za knjigovodstvo jedne firme** i prikaz operacija i redosleda izvršenja tih operacija da bi se registrovao program za rad sa jednom firmom i njenom izabranom poslovnom godinom

slika 3.3

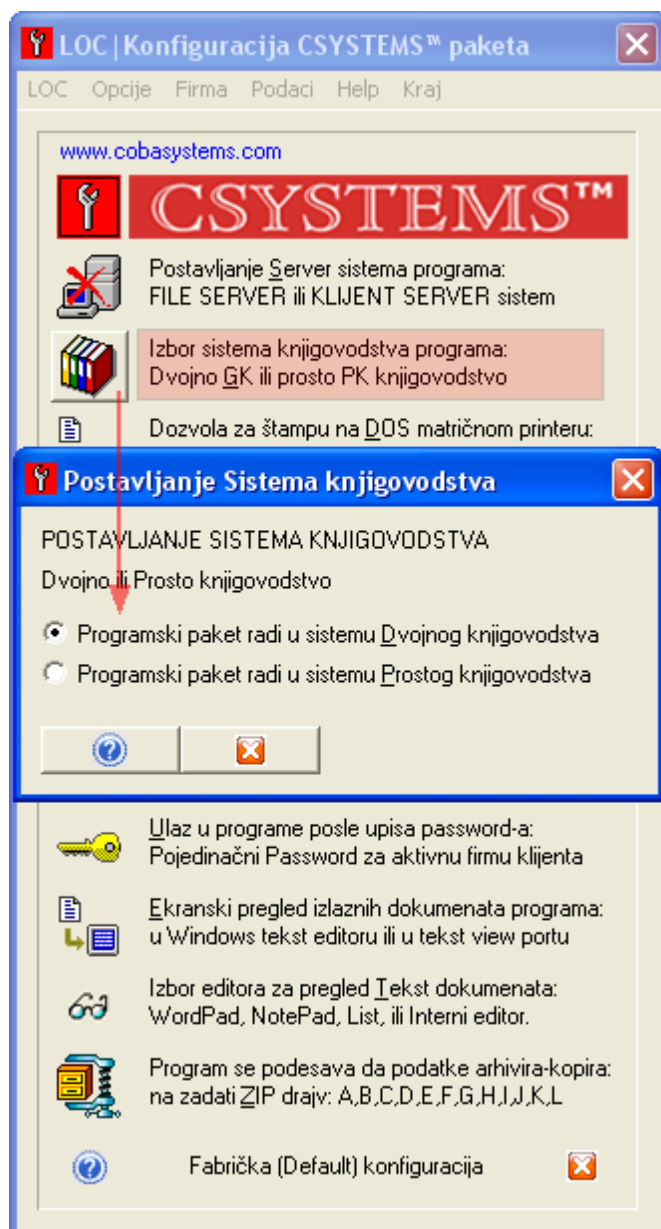

slika 4.2

Izborom meni stavke **Podešavanje i konfiguracija programa** startuje se program Konfiguracija CSYSTEMS™ paketa (slika 4.3) iz koga se izvrši podešavanje programskog paketa za rad. Najvažnije podešavanje je odluka da li programski paket vodi dvojno ili prosto knjigovodstvo. Ovo podešavanje se vrši iz operacije **Izbor sistema knjigovodstva programa Dvojno GK ili Prosto PK knjigovodstvo** (slika 4.3)

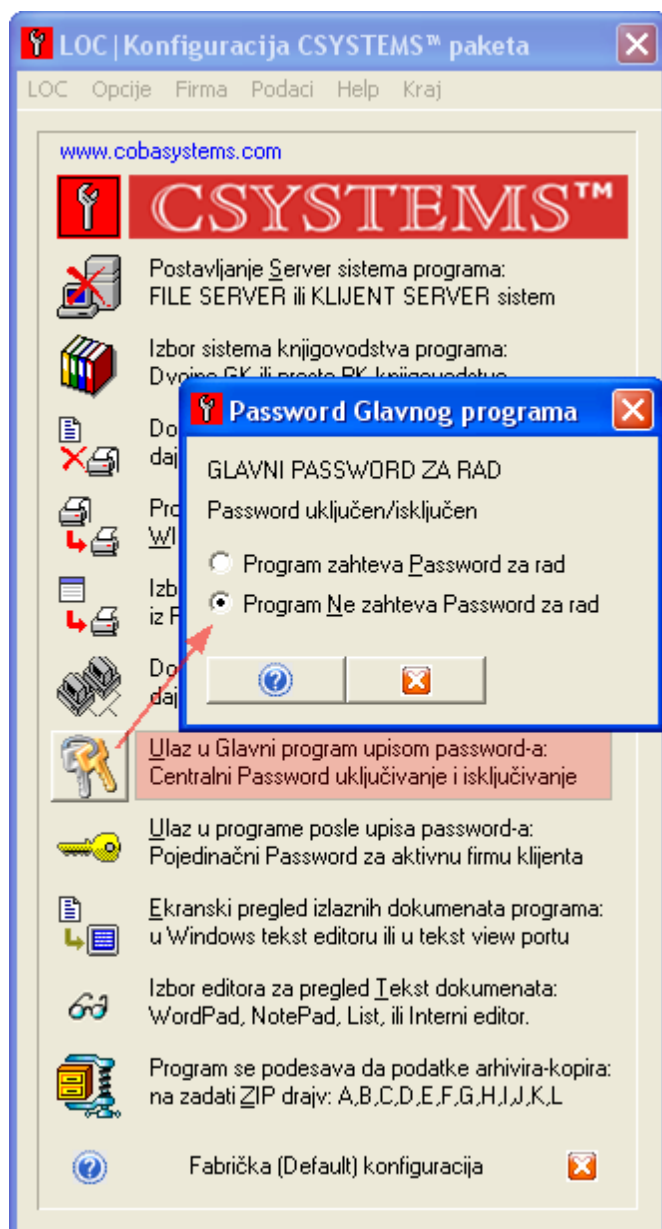
slika 4.3

5. Podsetnik za uključivanje password sistema programa

Mora se uključiti ili isključiti password sistem. Ovo se radi izborom operacije **Ulaz u glavni program upisom password-a Centralni password uključivanje-isključivanje** postavlja se ili se ukida password za rad sa programom (slika 5.1.)

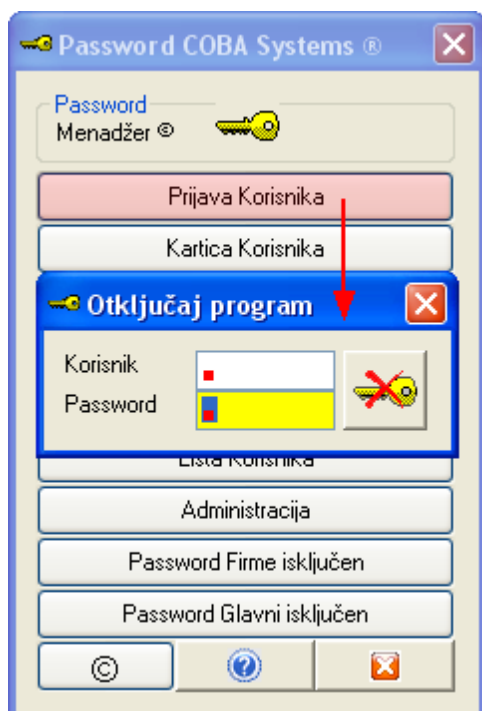
slika 5.1.

Mora se inicijalizovati password sistem programa. Ovo se radi izborom meni stavke **Password sistem programa i firme** a zatim izborom operacije Prijava korisnika pa se kao ime korisnika Korisnik ukuca **tačka**, i kao password se ukuca **tačka** i klikne se na dugme ključuč ili se pritisne **Enter** čime se prvi put otključa program za dalji rad. (slika 5.2)

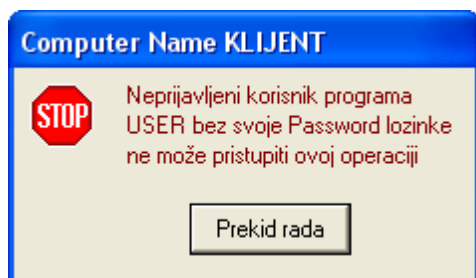
slika 5.2

Ako password sistem programa nije inicijalizovan kako je prethodno opisano (slika 4.5), doći će u toku rada sa programom do zabrane izvođenja pojedinih operacija programa uz izdavanje poruke (slika 5.3)

slika 5.3

5 PODSETNIK ZA POSEBNO PODEŠAVANJE PROGRAMA

COBA Systems

PODSETNIK ZA POSEBNO PODEŠAVANJE PROGRAMA

1. Podsetnik za startovanje programa u klijent-server modu rada

42

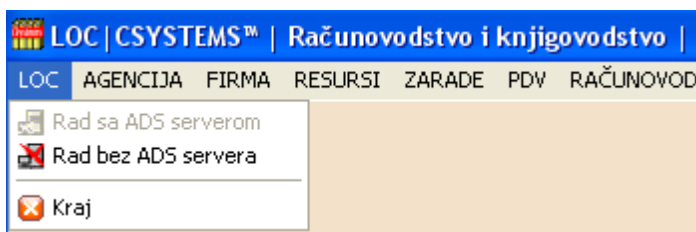
2. Podsetnik za startovanje programa u LAN okruženju za klijent-server mod rada ⁴⁶

3. Podsetnik za davanje dozvola za knjiženje i brisanje podataka ⁵⁷

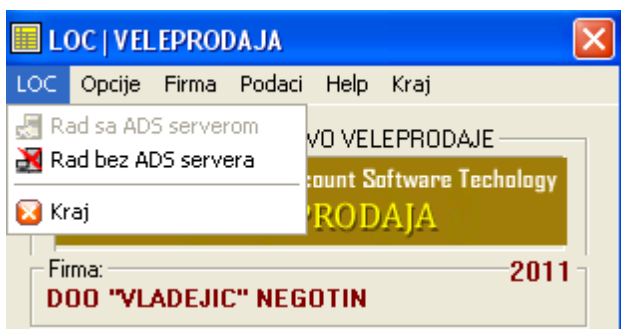
1. Podsetnik za startovanje programa u klijent-server modu rada

Posle prve instalacije programa u vaš računar, bilo koji Programski Paket CSYSTEMS™ po defaultu (fabričko podešavanje) radi u lokalnom **LOC modu** rada. Mod rada se može videti iz menija (slika 1.a i slika 1.b)

slika 1.a

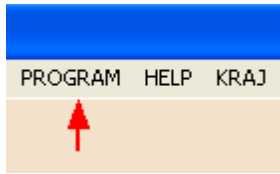
slika 1.b

Iz bilo kog Programskog Paketa se startom programa za konfiguraciju CSYSTEMS™ paketa i izborom operacije Postavljanje Server sistema programa može programski paket uključiti da radi u FILE-SERVER sistemu odnosno u lokalnom LOC modu rada, ili u CLIENT-SERVER sistemu odnosno u ADS modu rada (Advantage Database Server ili Advantage Local Server) gde se koristi poseban program server baze podataka ADS server firme Sybase (slika 1.e)

Start programa za konfiguraciju iz Punog Programskog Paketa vrši se iz glavnog ToolBar menija programskog paketa (slika 1.c)

slika 1.c

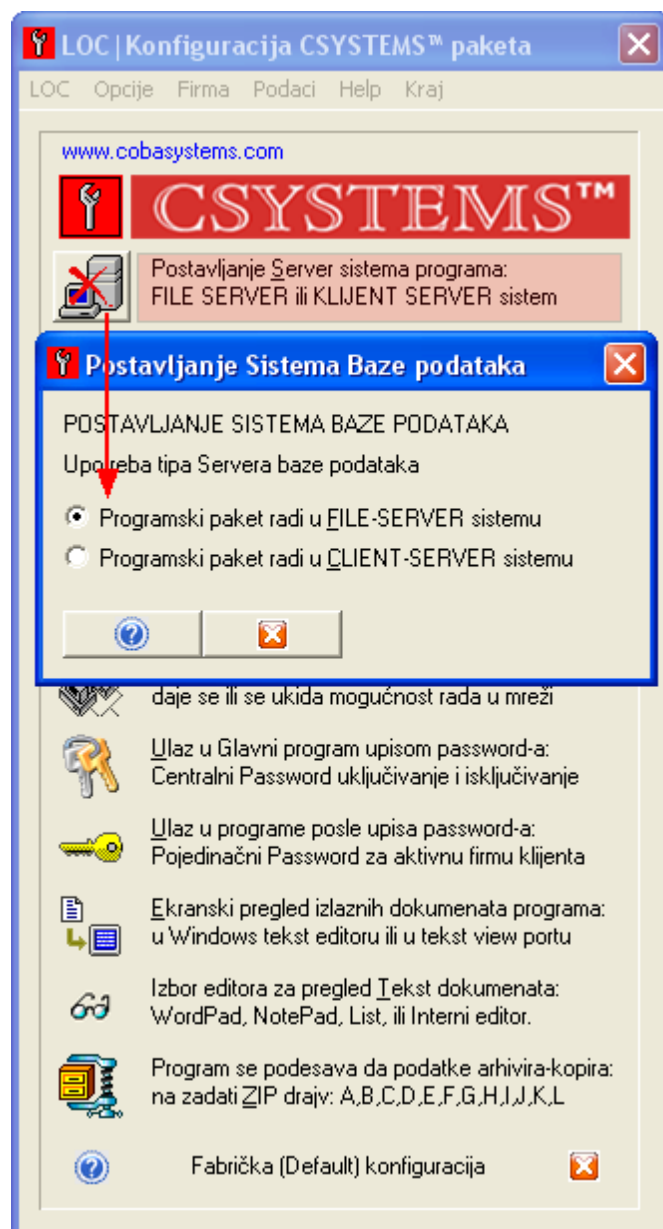
Start programa za konfiguraciju iz Specijalizovanog Programskog Paketa vrši se iz posebnog programa koji se nalazi u folderu C:\CSYSTEMS (slika 1.d)

slika 1.d

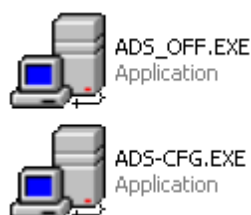
Startovan program za konfiguraciju (slika 1.e)

slika 1.e

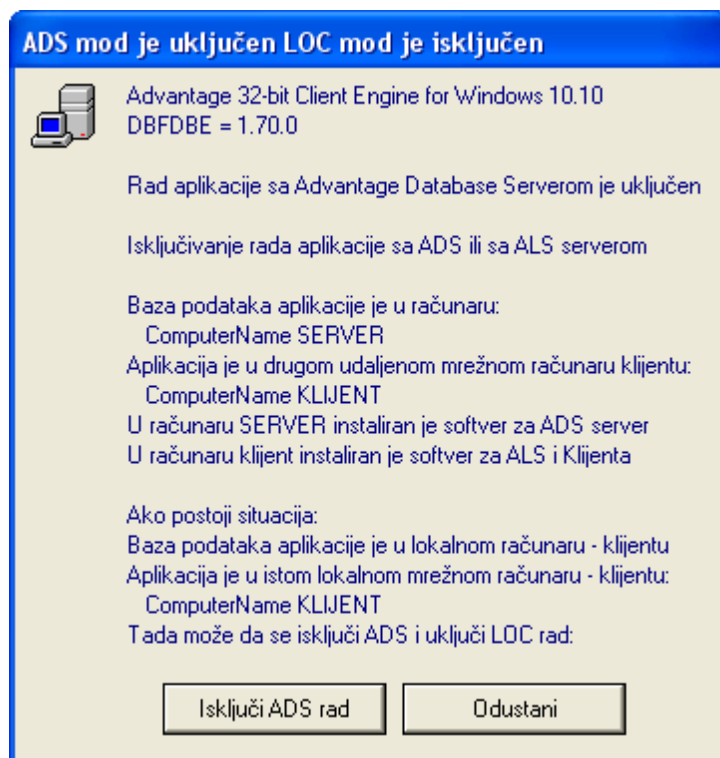
Iz posebna dva programa koji se nalaze u programskim paketima u folderu CSYSTEMS, ali se ne mogu pozvati iz paketa, već samo direktno, takođe se može izvršiti promena načina rada iz ADS u LOC i obrnuto (slika 2, slika 3, slika 4, slika 5)

slika 2

Program **ADS_OFF**

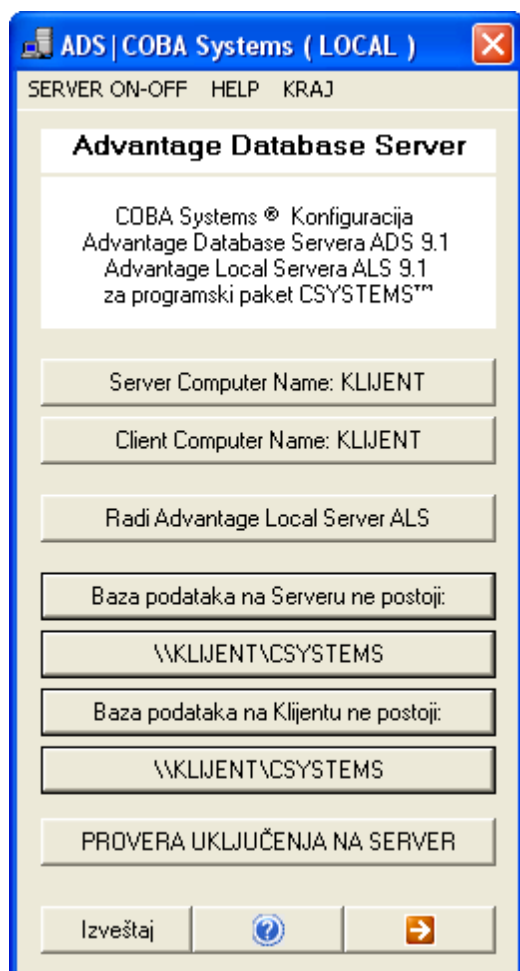
slika 3

slika 4

Program **ADS-CFG**

slika 5

VAŽNO

Rad sa ADS serverom zahteva da računar server ima Computer name "SERVER" a Share name "C", i da na računaru serveru bude šerovan disk C: i šerovan folder C:\CSYSTEMS. Takođe da računar server ima neograničen i pun pristup za pisanje i čitanje prema disku C: i folderu C:\CSYSTEMS za sve ostale računare u mreži. dalje, u svaki računar se mora ulaziti sa User i Password windows ovlašćenjima (ne sme biti postavljen ulaz u sistem bez password-a), a računar server mora da na svom spisku usera (u programu Administrative Tools) ima svaki od računara klijenata sa njegovim user name i password-om. Disk C: na računaru SERVER mora da ima labelu "Local Disk". Računar server i računari klijenti moraju da budu povezani u LAN sa istim nazivom radne grupe (workgroup), i svaki računar mora da ima fiksne IP adrese

2. Podsetnik za startovanje programa u LAN okruženju za klijent-server mod rada

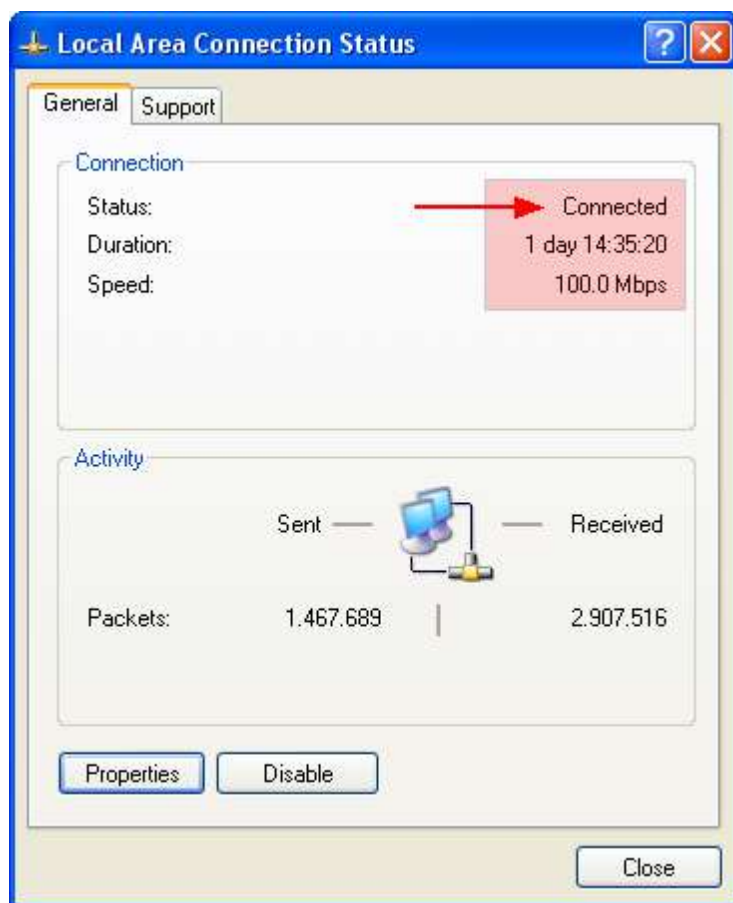
Windows LAN (lokalna mreža) mora da bude aktivna (slika 6.1 i 6.2)

slika 6.1

LAN or High-Speed Internet

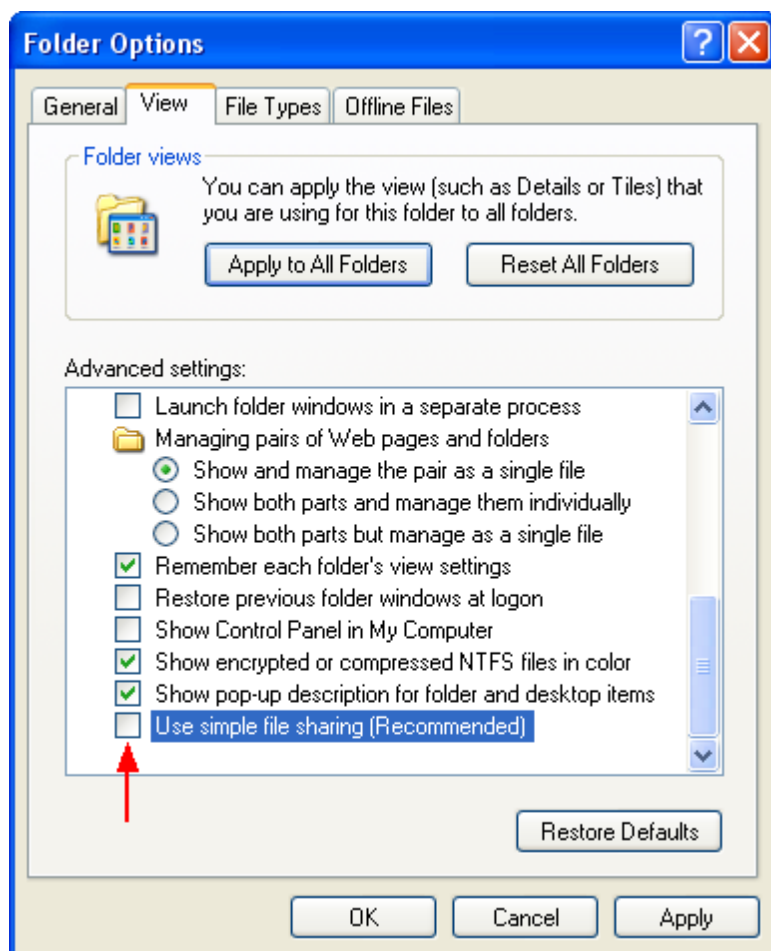

slika 6.2

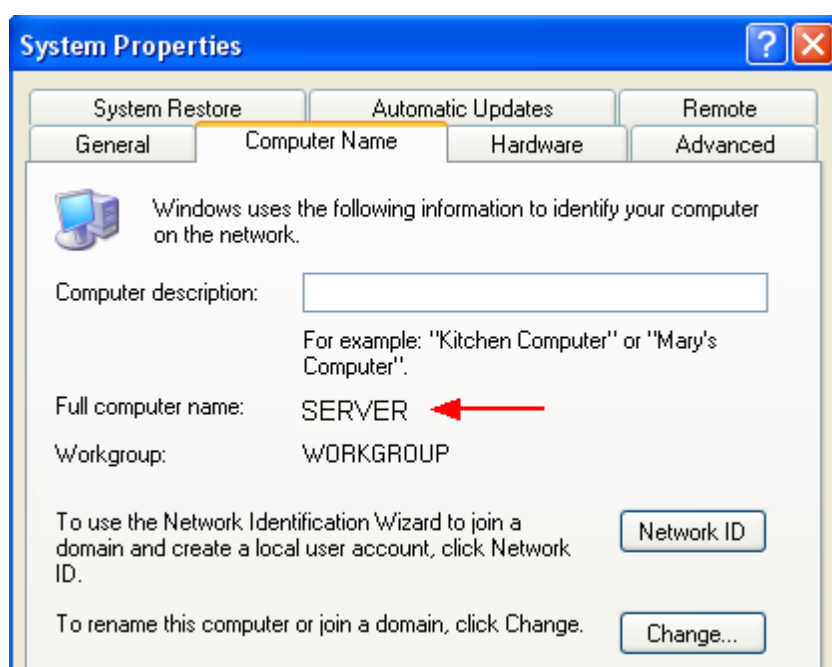
Računar mora da ima isključen **simple file sharing** (slika 6)

slika 6.3

Računar server mora da ima Full computer name = SERVER (slika 7)

slika 7

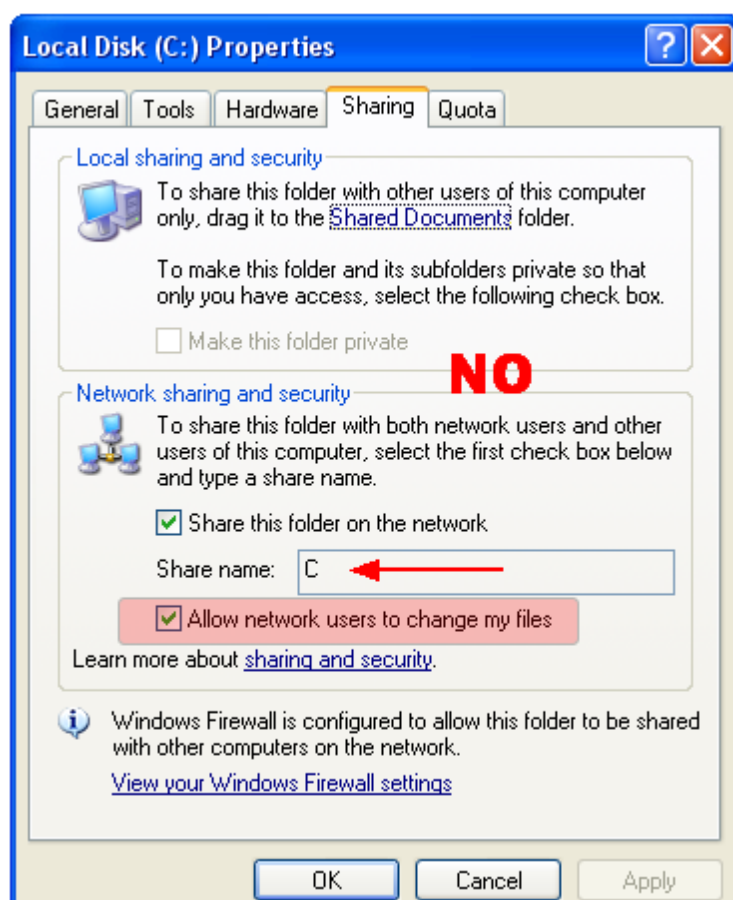

slika 8 C: disk na računar server mora da bude Shared i mora da ima labelu = Local Disk

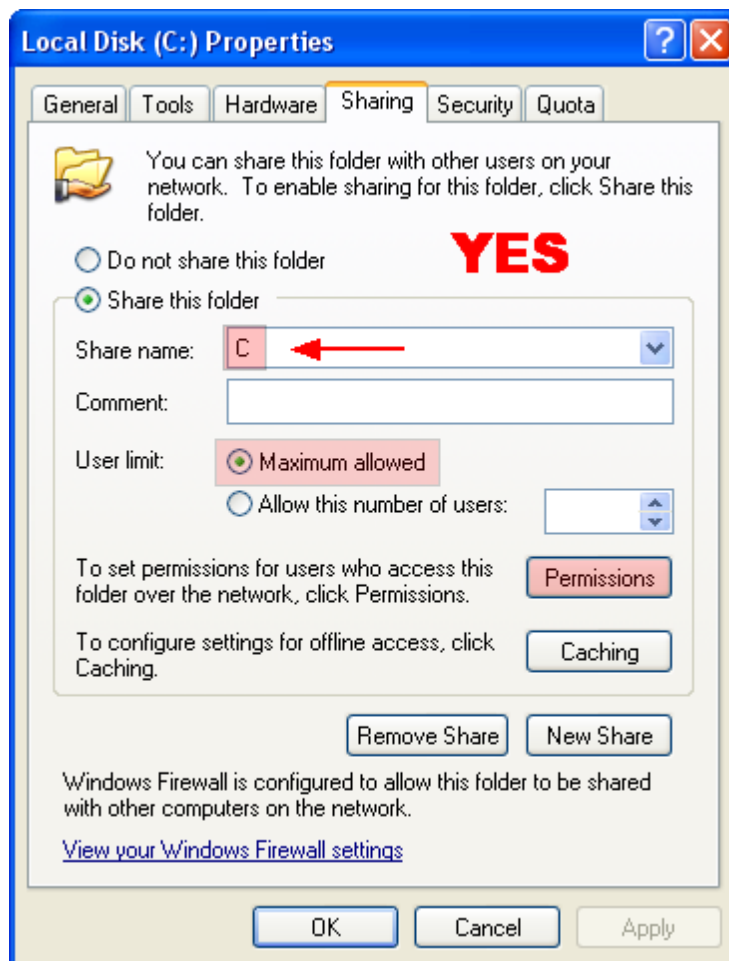

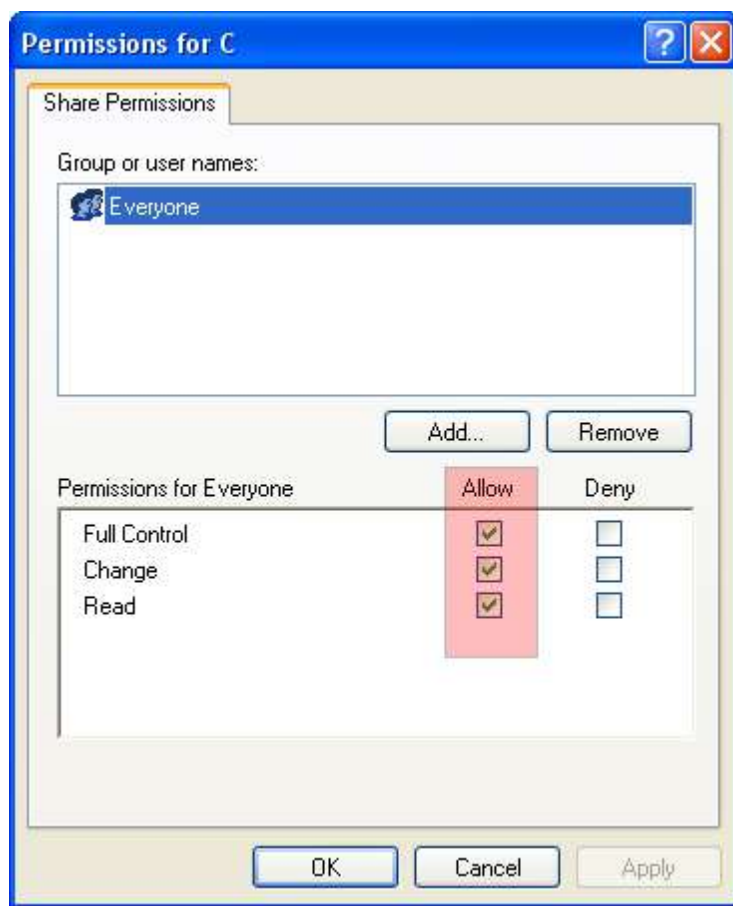
slika 9.1 Disk C: na računar server mora da ima pun pristup **Allow network users to change my files**

ali ne kao na slici 9.1 koja se pojavljuje kada je **Use simple file sharing** čekirano-uključeno (slika 6.3) već kao na slici 9.2 koja se pojavljuje kada je **Use simple file sharing** dečekirano isključeno (slika 6.3)

slika 9.2

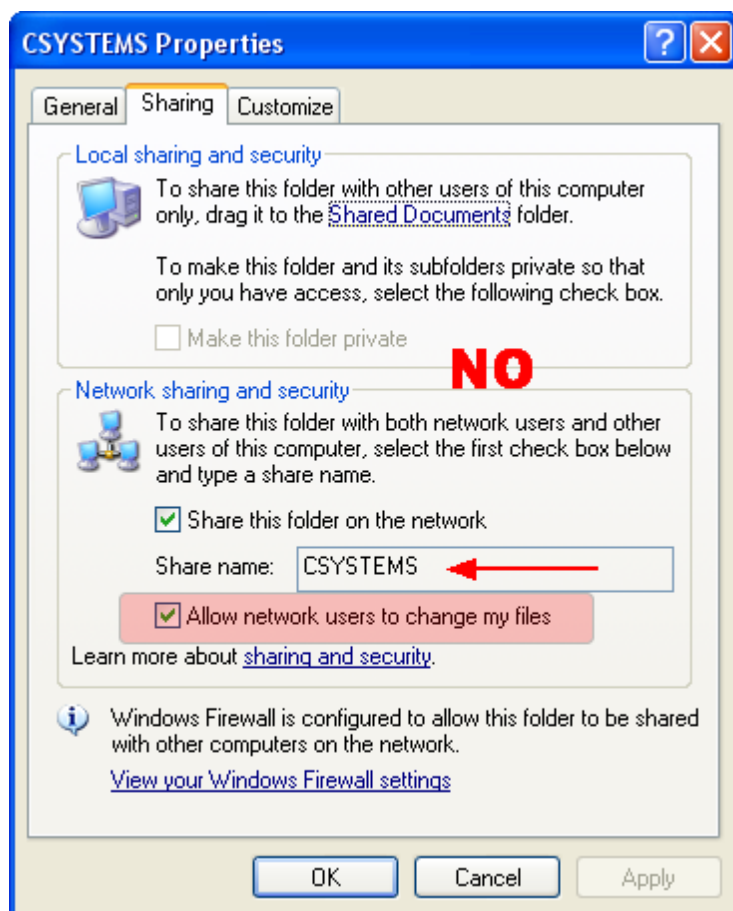

slika 10 Folder C:\CSYSTEMS na računaru server mora da bude Shared

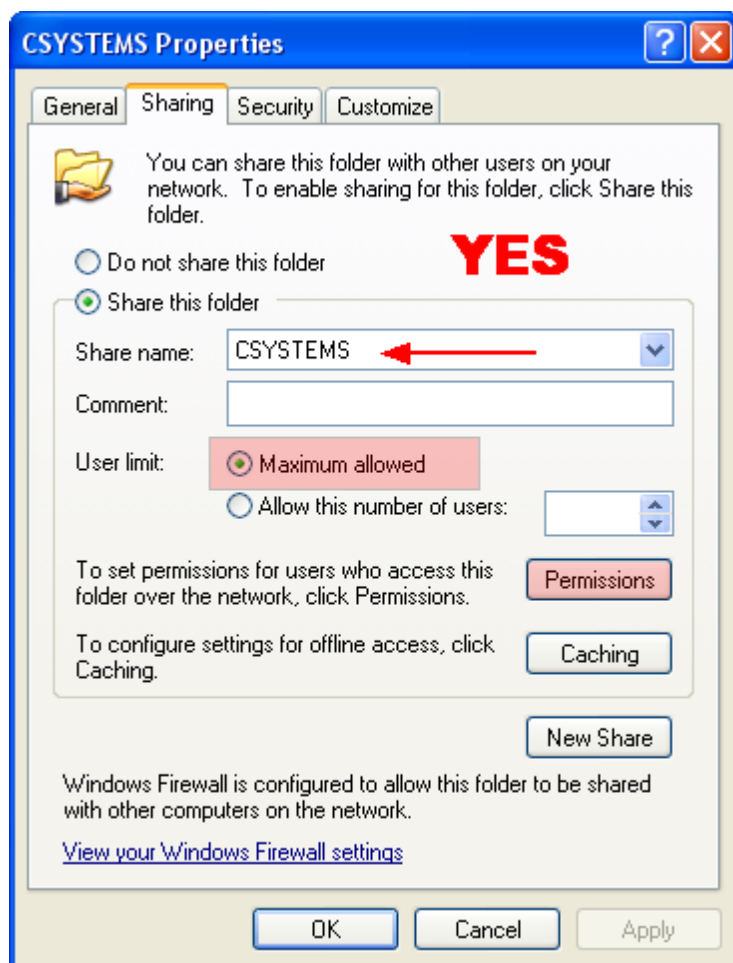

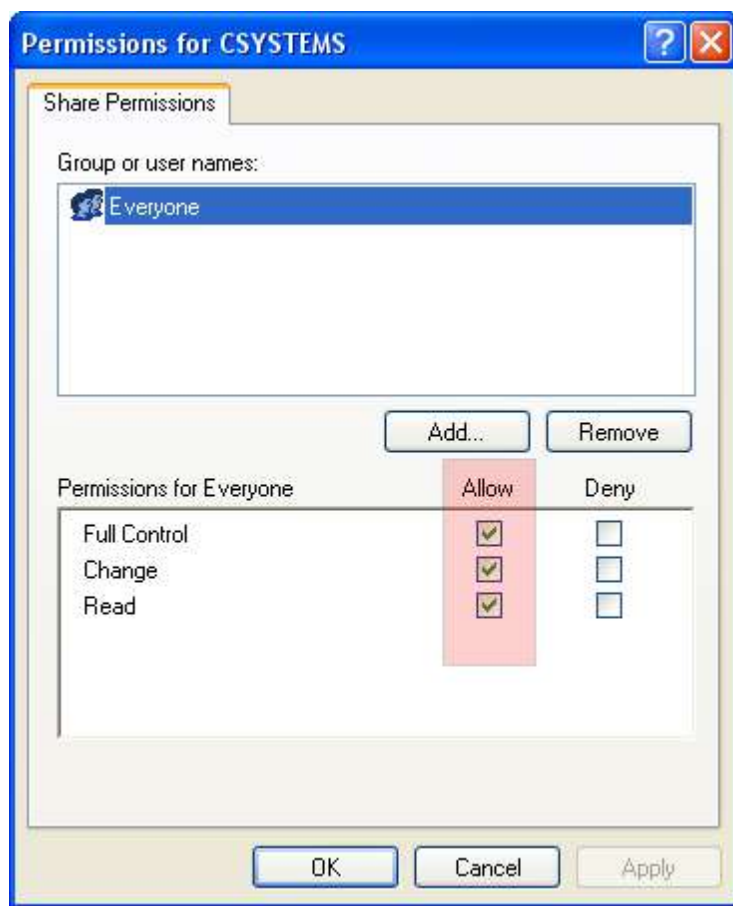
slika 11.1 Folder C:\CSYSTEMS na računaru server mora da ima pun pristup **Allow network users to change my files**

ali ne kao na slici 11.1 koja se pojavljuje kada je **Use simple file sharing** čekirano-uključeno (slika 6.3) već kao na slici 11.2 koja se pojavljuje kada je **Use simple file sharing** dečekirano isključeno (slika 6.3)

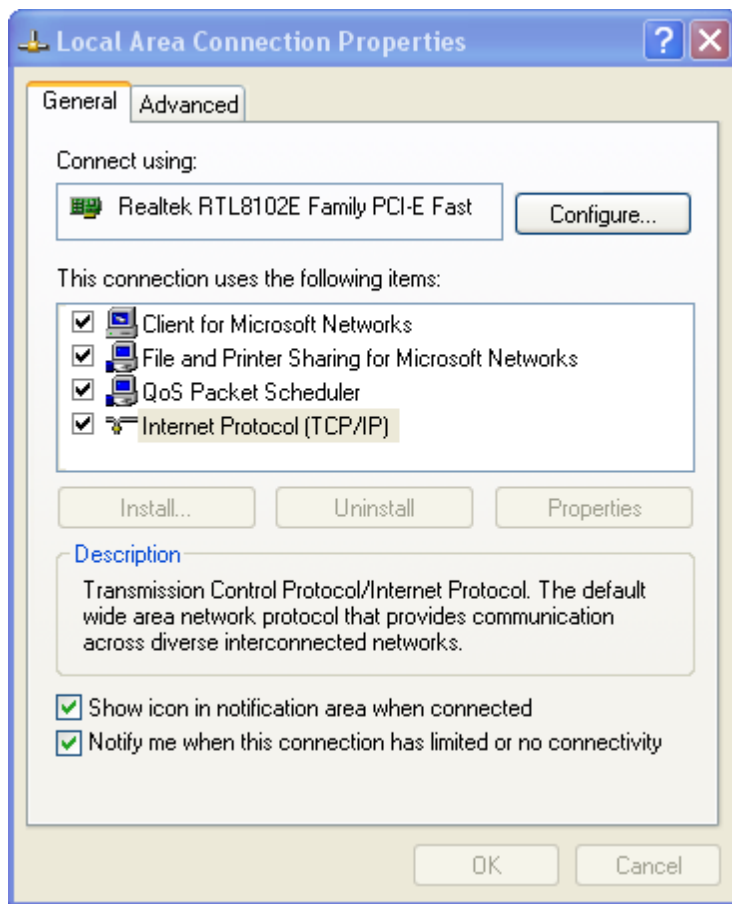
slika 11.2

Konekcija na mrežu (LAN Connection) mora da bude uspostavljena (slika 10) a TCP/IP protokol mora da bude podešen kao na slici 11

slika 12

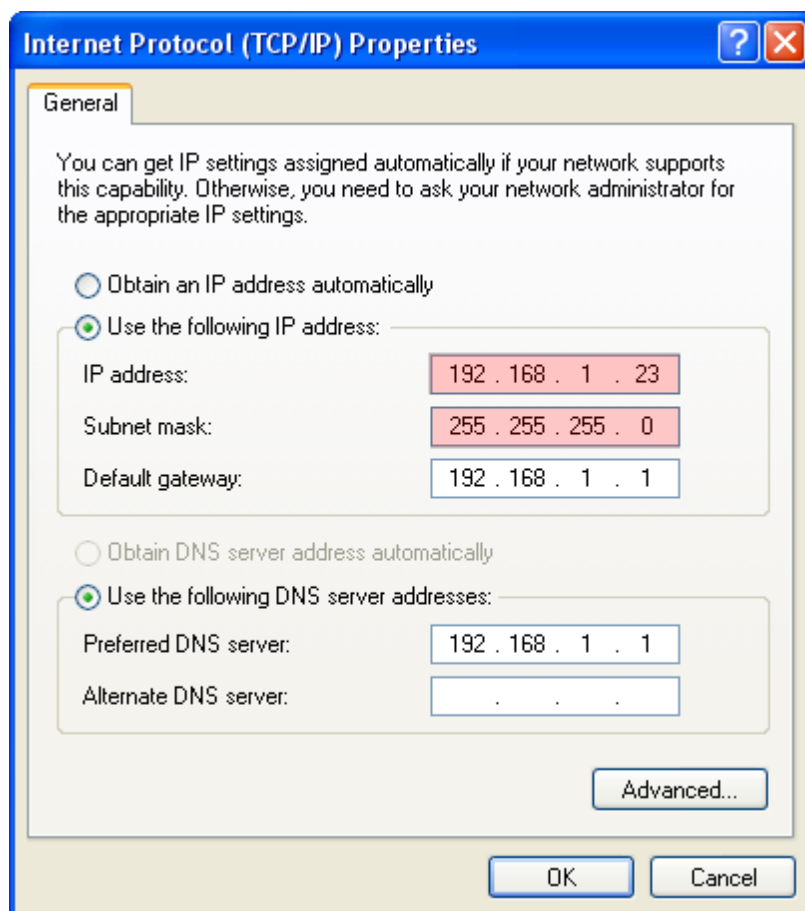

Računar mora da ima zadatu fiksnu IP adresu i Subnet mask slično kao u primeru (slika 11) gde se broj 23 menja od računara do računara na primer: računar server 23, klijent1 24, klijent2 25 i tako dalje.

Računar mora da ima Default gateway adresu i Preferred DNS server adresu istu kao u primeru (slika 11) ako je vezan na ADSL ruter TELEKOM SRBIJA. Ako je u pitanju ADSL druge kompanije te dve adrese su date na sajtu te kompanije.

slika 13

3. Podsetnik za davanje dozvola za knjiženje i brisanje podataka

1. DOZVOLE ZA BRISANJE PODATAKA IZ KNJIGOVODSTVA

Dozvole za rad sa programskim paketom daju se i ukidaju od strane administratora u sistemu u kome radi više radnih stanica povezanih na ADS Server. Ni jedna radna stanica ne sme da dobije dozvolu za svako postojeće brisanje podataka ugrađeno u aplikaciju. Ova dozvola daje se samo Serveru na kome radi Administrator, jer većina brisanja zahteva obustavljanje rada u mreži i isključenje radnih stanica.

2. DOZVOLE ZA KNJIŽENJE PODATAKA U KNJIGOVODSTVO

Dozvole za knjiženje u Finansijsko ili u Robno knjigovodstvo, kao i za knjiženje u prosto knjigovodstvo - u Poslovne knjige i posebno za upis u trgovačku KEPU knjigu, izdaju se pojedinim radnim stanicama, a prema potrebi posla i prema organizaciji knjigovodstva firme.

3. VAŽNOST DOZVOLA

Dozvole za brisanje podataka i Dozvole za knjiženje daju se samo za radnu stanicu, za računar na kome se startuje ovaj program, i važe samo za taj računar. Druga radna stanica može imati druge dozvole.

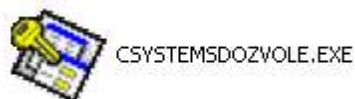
Dozvole važe samo u Punim i Specijalizovanim Programskim Paketima za knjigovodstvo

CSYSTEMS™

4. NAČIN IZDAVANJA DOZVOLA

Dozvole se izdaju i ukidaju putem programa CSYSTEMSDOZVOLE.EXE koji se može pozvati samo kao samostalan programski alat direktnim klikom na ikonu programa (slika 14) a ne iz glavnog menija programskog paketa.

slika 14

Startovan program CSYSTEMSDOZVOLE.EXE (slika 15)

slika 15

Operacije programa CSYSTEMSDOZVOLE.EXE (slika 16)

slika 16

UPUTSTVO ZA DOZVOLE ZA RAD	
● Dozvoli svako postojeće brisanje podataka Zabrani svako postojeće brisanje podataka	
● Dozvoli knjiženje u Finansijsko Knjigovodstvo Zabrani knjiženje u Finansijsko Knjigovodstvo	
● Dozvoli knjiženje u Robno Knjigovodstvo Zabrani knjiženje u Robno Knjigovodstvo	
● Dozvoli knjiženje u Poslovne Knjige Zabrani knjiženje u Poslovne Knjige	
● Dozvoli knjiženje u KEPU Knjigu Zabrani knjiženje u KEPU Knjigu	
Fajlovi ključevi za brisanje i knjiženje Recent Files ▶	
UPUTSTVO ZA PASSWORD SISTEM 99	
CENTRALNI User-Password sistem uključen	
● CENTRALNI User-Password sistem isključen	
LOKALNI User-Password sistem 99 uključen	
● LOKALNI User-Password sistem 99 isključen	
● SERVER User-Password sistem 99 uključen	
SERVER User-Password sistem 99 isključen	
UPUTSTVO ZA SERVER PASSWORD SISTEM 01	
● SERVER User-Password sistem 01 uključen	
SERVER User-Password sistem 01 isključen	

Meni INFO - Informacije o sistemu iz programa CSYSTEMSDOZVOLE.EXE (slika 17)

slika 17

